

Leto XIX. Stev. 119

DIREKTOR BORBE: RAJKO BEGOVIC
GLAVNI IN ODGOVORNI UREDNIK: MIROSLAV VITOROVIC
UREJA UREDNISKI ODBOR

List izhaja vsak dan razen petka. — Cena 10 dinarjev

Ljudska

PRAVICA

BOBORBA

GLASILO ZVEZE KOMUNISTOV JUGOSLAVIJE

„LJUDSKA PRAVICA“ USTANOVLJENA 8. OKTOBRA 1934 • MED NARODNOOSVOBODILNO BOBORBO JE IZBVALA KOT 14-DNEVNIK IN TEDNIK, OD OSVOBODITVE DO 4. JULIA 1951 KOT DNEVNIK, NATO PA KOT TEDNIK • OD 1. JUNJA 1952 IZHAJA KOT „BORBA“ ZA SLOVENIJO

DEVETA SEJA AZIJSKE KONFERENCE V ŽENEVI

Zaradi zapletov z Indokino - spet Koreja

Govorili so Molotov, Spaak in Pjun Jung Tae — Govor južnokorejskega predstavnika plod posvetovanj za dosego sprejemljivejše osnove za razpravo o Koreji

Ženeva, 11. maja. (Tanjug.) Pod predsedstvom siamskega delegata Vajtajakona so danes v Palači narodov na deveti seji ženevske konference nadaljevali

V debati na prejšnjih sejah, v katero je poseglo osemnajst predstavnikov, sta nasprotni stranki zastopali naslednji stališči: Južna Koreja — umik kitajskih enot, izvedba volitev v Severni Koreji pod nadzorstvom OZN in mednarodna poročstva Koreji; Severna Koreja — istočasen umik kitajskih enot in enot OZN, volitve v vsej deželi pod nadzorstvom mešane, toda izključno korejske komisije, sestavljene iz enakoga števila predstavnikov Juga in Severa.

Prvi govornik na današnji seji je bil vodja sovjetske delegacije Molotov. Uradni predstavnik francoske delegacije je tik pred začetkom seje izjavil, da bo tudi Bidault posegel v razpravo o korejskem vprašanju. Kasneje pa so sporočili, da se je Bidault premislil in da danes ne bo govoril.

Sovjetski predstavnik Molotov je govoril skoraj eno uro.

Belgijski zunanji minister Spaak je izjavil, da je mednarodno nadzorstvo nad volitvami v vsej Koreji neogibno potrebno, da bi uspešno rešili korejsko vprašanje in vzpostavili mir v vseh deželah. »Nedvomno,« je dejal Spaak, »lahko se razpravljajo, kdo naj bi bil v takšni kom-

misiji, toda predvsem je treba sprejeti to načelo. Po njegovem mnenju države, ki so sodelovale v korejski vojni na strani OZN, od tega načela ne morejo odstopiti, ker so sodelovale v tej vojni iz določila načelnih razlogov — da bi ubranile načelo pravice narodov do kolektivne obrambe pred agresijo.

Južnokorejski zunanji minister Pjun Jung Tae je pozval, da predstavnike severnokorejske vlade, naj privolijo v volitve v severnem delu dežele pod nadzorstvom opazovalcev Organizacije združenih narodov.

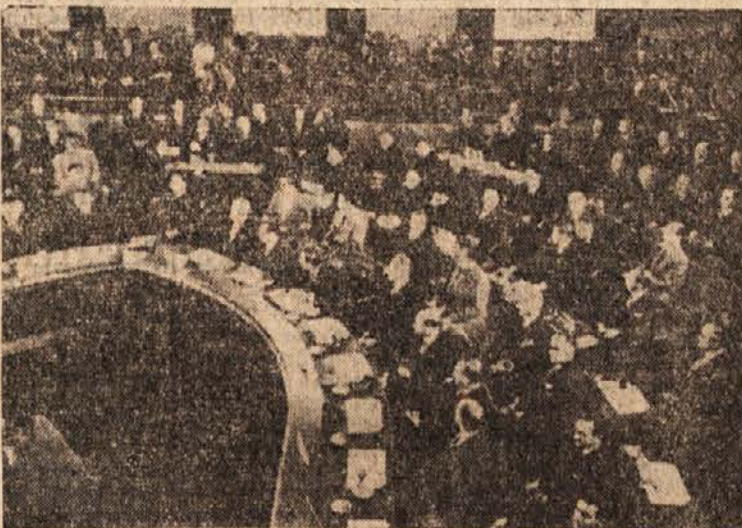
Govorec na današnji seji, je Jung dejal, da bodo 20. maja v Južni Koreji parlamentarne volitve pod mednarodnim nadzorstvom. To bodo, je dejal južnokorejski predstavnik, že četrte volitve po vojni. »Če bi privolili

v načelo, da je potrebna mednarodna kontrola volitev,« je dejal Pjun Jung Tae, »smo pripravljeni, da bi vprašanje združitve Koreje z lahkoto rešili.

To je bil že tretji govor južnokorejskega ministra o korejskem vprašanju. Tu sodijo, da je bil današnji govor sad posvetovanj med državami, ki so se borile v korejski vojni na strani OZN in njihovih teženj, da bi ponudile sprejemljivejšo osnovo za nadaljnja pogajanja.

Evakuacija francoskih ranjencev

Hanoi, 11. maja. (AP.) Poveljnik Ho Si Minhovih oboroženih sil general Vo Ngujen Gisp je danes sprejel predlog francoskega poveljstva, naj bi sklican sestanek med vojaškimi predstavniki obeh vojskujočih se strank na letališču v Dien Bien Fuju. Na sestanku naj bi ukrenili vse potrebno za evakuacijo francoskih ranjencev. Vrhovni poveljnik francoskih oboroženih sil v Indokini general Navarre je poslal vietnamskemu poveljstvu s padalom poslanico, v kateri je na podlagi napotkov francoske vlade in v Ženevi doseženega sporazuma zahteval, naj se sestanejo vojaški predstavniki zaradi evakuacije ranjenih pripadnikov francoskih in vietnamskih oboroženih sil.

Med zasodanjem azijske konference

Sindikati zoper nesoglasja med laburisti

London, 11. maja. (Tanjug.) — Eden največjih angleških sindikatov je poslal danes voditeljem Laburistične stranke nov predlog za odstranitev nesoglasij v laburističnem gibanju. Združeni sindikati strojnih in ladjedelniških delavcev, ki imajo nad 900.000 članov, predlagajo, naj bi sklicali posebno konferenco sindikalnih voditeljev, ki naj bi našli ureditev ali pa vsaj skupno osnovo za ureditev spora.

Francoski strokovnjaki za optiko v Jugoslaviji

V Jugoslavijo je prišlo 10 francoskih strokovnjakov za gradnjo optičnih strojev in industrijskih optičnih naprav. V Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu in Skoplju bodo imeli predavanja o najnovejših doznanih francoske tehnike. Vodji jih prof. politehnične šole v Parizu dr. inž. André Leot.

IZ BRITANSKEGA SPODNJEGA DOMA

Churchill molči

Tudi zunanje ministristvo noče pojasniti poročil o pripravah za obrambni pakt v jugovzhodni Aziji

London, 11. maja. (Tanjug.) Predsednik britanske vlade Churchill danes v Spodnjem domu ni dal pojasnila o vsebinski Edenove poslanice Indiji, Pakistanu in Ceylonu in o odgovorih teh vlad. Laburistični poslanec Geitskel je poslal Churchillu vprašanje, ali lahko poda izjavo o poslanici, ki jo je Eden poslal predsedni-

kom vlad Indije, Pakistana in Ceylona o vprašanju Indokine. Geitskel je tudi vprašal, ali se je Edenova poslanica nanašala na obveznosti o morebitni sklenitvi premirja v Indokini, ali pa morda na razširitev okvira aranžmajev za kolektivno varnost v Aziji. »Ne bi mogel odgovoriti, ker poslanice zunanje ministra še nisem skrbno proučil,« je izjavil Churchill in se tako izognil neposrednemu odgovoru.

Predstavnik Foreign Officea ni hotel komentirati poročil iz Washingtona, da se bodo v Singapuru kmalu začeli razgovori visokih vojaških predstavnikov petih držav o položaju v jugovzhodni Aziji.

Mig 15 bomo vrnili Madžarski

Te dni bodo vrnili Madžarski reaktivno letalo Mig 15, ki je 19. februarja t. l. pristalo v bližini Bjelovara na Hrvaškem.

Pilot, ki je bil že prej repara-triran na Madžarsko, je izjavil, da je moral pristati zato, ker je letalu zmanjkalo goriva. (Jugopress)

Francija popravlja prvi vtis

Na tiskovni konferenci so izjavili, da ne odklanjajo v celoti Ho Ši Minhovega predloga, češ da so se sprva le »napačno izrazili«

Ženeva, 11. maja. (Tanjug.) — Uradni francoski predstavnik je izjavil danes novinarjem, da Francija ne zavrača predlogov, ki jih je včeraj na seji o Indokini sprožil Ho Ši Minhov predstavnik Dong. »Obžalujem, če sem se včeraj napačno izrazil, hotel pa bi poudariti, da moja včerajšnja izjava pomeni samo prvi odziv francoske delegacije na ta načrt, ki ga Francija ne odklanja. Taisti predstavnik je včeraj zapustil popoldansko sejo v Palači narodov, ko je minister Dong govoril o svojih predlogih, sklical posebno tiskovno konferenco, na kateri je izjavil, da »Francija v celoti zavrača predloge Ho Ši Minhovega predstavnika«. Uradni francoski predstavnik je imel danes novo

tiskovno konferenco, na kateri je dejal, da ima »Francija nekatere pripombe, da pa to ne pomeni, da ta načrt odklanja«.

Govorec dalje o konferenci, je francoski predstavnik v glavnem ponovil včerajšnje pripombe francoske delegacije glede Ho Ši Minhovega predloga, poudarjajoč, da bi sprejem tega predloga v celoti pomenil »odbitno veliko Ho Ši Minhovo politično zmago«. Poudaril je, da se zadnja točka Ho Ši Minhovega predloga v marsičem približuje francoskemu načrtu, da pa je »za Francijo nemogoče v taki obliki sprejeti druge politične pogoje, ki jih postavlja Ho Ši Minh.«

Današnje izjave francoskega predstavnika, ki je v bistvu ista kot včerajšnja, le z izjemo, da vse te pripombe, vendarle ne pomenijo, da Francija odklanja Ho Ši Minhov načrt, so sprejeli s precejšnjim presenečenjem. Sodijo namreč, da Francija ne želi prejudicirati možnosti nadaljnjih razgovorov o pogajanju tem prej, ker je britanski predstavnik Eden bil veliko bolj oprezen v svojih izjavah. In končno, tukajšnji opazovalci

Graja francoske politike v Maroku

Paris, 11. maja. (Tanjug.) — V pismu predsedniku francoske republike René Cotyju kritizirajo Francozi iz Maroka francosko politiko v tej pokrajini, poudarjajoč, da policijski ukrepi, ki jih tam uveljavljajo, samo prispevajo k nadaljnjemu poglobljanju prepada med Francozi in muslimani.

Sovjetske kupčije na račun Avstrije

Dunaj, 11. maja. (Tanjug.) — Pred nekaj tedni je sovjetska uprava za mineralna olja v Avstriji sklenila posebno pogodbo s Čehoslovaško in neklim zahodnonemškim podjetjem o pošiljki 25.000 ton avstrijske nafte.

Ta sporazum, ki je bil sklenjen brez vednosti in odobrenja avstrijskih oblasti, bo avstrijsko gospodarstvo znatno oškodoval. CSR pa omogočil, da bo kupila nafto od sovjetske uprave s šilingi ter jo uporabila kot kompenzacijo za pošiljke strojev iz Zahodne Nemčije.

poudarjajo, da so včerajšnji odziv francoske delegacije na Ho Ši Minhov predlog sprejeli neugodno zlasti v Franciji in da so zato takšen popravek storili predvsem zaradi domačih potreb v Franciji.

Debato o Indokini bodo nadaljevali jutri.

PO HO ŠI MINHOVEM PREDLOGU

Pariška razmišljanja

Dongov načrt nesprijemljiv, toda omogoča razpravo — tako sodijo v francoski prestolnici

(Od stalnega dopisnika »Borbe«) Paris, 11. maja. — Naglica, s katero so v Ženevi opravili s proceduralnimi vprašanji in se lotili bistva problema, pomeni več, kot je bilo pričakovati — sodijo v Parizu. Toda vsepovsod imajo pridržke in pripombe na račun te sodbe.

Vietminh je vsekakor želel izkoristiti svojo zmago pri Dien Bien Fuju, ki je zahodni svet potrla. S tem, da je privolil v evakuacijo hudih ranjencev, je Francozom pokazal velikodušnost zmagovalca. Ko so njegovi delegati navedli pogoje za ustaveitev sovražnosti in glede povojne ureditve Indokine (ob brezpogojni evakuaciji francoskih enot), so hoteli dati vedeti premaganimu, da v deželi zmagovalca nima kaj iskati. Takšen sklep je povzel Paris iz naglega razvoja razprave o prekinitvi sovražnosti po padcu Dien Bien Fuja.

V Parizu sodijo, da načrt Ho Ši Minhovega delegata v celoti ni sprejemljiv, da pa omogoča razpravo. Tisti del načrta, v katerem je le-ta ponudil prekinitve sovražnosti, bi utegnil biti z nekaterimi popravki tehten temelj razprave. Toda tu poudarjajo, da je ta predlog pogojno vezan na takšne določbe, ki onemogočajo

O zadevi Zagožen bodo razpravljali spet 3. junija

Bruselj, 11. maja. (Tanjug.) Pred apelacijskim sodiščem v Liegeu se je včeraj končala obravnava v zvezi z zadevo enajstletnega Jugoslavana Franca Zagožena. Zastopniki oboje in obrambe so obrazložili svoja stališča, glavni belgijski tožilec pa bo dal svoje mnenje 3. junija, za tem pa bo sodišče razglasilo razsodbo.

POT GOSPODARSKE DELEGACIJE FLRJ

Obisk v Sao Paolu

Iz Sao Paola so se spet vrnili v Rio de Janeiro

Rio de Janeiro, 11. maja. (Tanjug.) — Jugoslovanska gospodarska delegacija se je vrnila v Rio de Janeiro po tri dni trajajočem obisku v Sao Paolu, kjer se je mudila kot gost Zveze industrijev države Sao Paola.

V Sao Paolu so jugoslovansko gospodarsko delegacijo nad vse prisrčno sprejeli vlada države Sao Paulo, tamkajšnji gospodarski krogi in tisk ter jugoslovanski naseljenci. V imenu odsotnega guvernerja države je sprejel vodjo jugoslovanske delegacije Jakova Blaževiča in jugoslovanskega veleposlanika v Braziliji Vojvodo minister za delo in industrijo Leonel ter se z njima delj časa prijateljsko razgovarjal. Minister Leonel je izrazil naklonjenost ljudstva države Sao Paulo jugoslovanskemu ljudstvu in njegovemu boju za politično in gospodarsko samostojnost ter

poudaril pomen poglobljanja trgovinskih odnosov med Jugoslavijo in Brazilijo.

V zvezi industrijev se je jugoslovanska delegacija sestala z uprave te veze. Na sestanku je vodja jugoslovanske delegacije Jakov Blaževič govoril o povojnem gospodarskem napredku Jugoslavije. Zatem pa so proučevali možnosti trgovinske izmenjave. Člani jugoslovanske delegacije so obiskali tudi zvezo trgovcev in več industrijskih podjetij ter navezali stike s poslovnimi krogi Sao Paola.

Jugoslovanska kolonija v Sao Paolu je organizirala v počastitev delegacije prireditev, na kateri je govoril vodja jugoslovanske delegacije, zatem pa so predvajali dokumentarni film o Dubrovniku.

Obisk jugoslovanske delegacije v Sao Paolu je močno odjeknil v tamšnjem tisku.

GORIŠKA KRONIKA

DVOJNA MERA IREIDENTISTOV

Socialistično fronto Slovencev napadajo, nihče pa ni protestiral, ko so v goriški stolnici brali mašo ob obletnici Mussolinijeve smrti

Gorica, 11. maja. — Ireidentistično »Združenje italijanske mladine« v Gorici je vnoč objavilo poročilo, v katerem grobo napada Socialistično fronto Slovencev v Italiji in protestira proti temu, da so pristojne oblasti dovolile kongres, ki je bil 2. maja v Gorici.

Ta šovinistična organizacija je zahtevala že prej, da bi prepovedali kongres, brž ko je bil napovedan, napadom na organizacijo slovenske manjšine v Italiji pa so se pridružila še druga nacionalistična združenja.

»Združenje italijanske mladine« sodi, da je že sam obstoj Socialistične fronte Slovencev »izvalna manifestacija«. V poročilu je tudi poudarjeno, da »je bil kongres Socialistične fronte Slo-

vencev samo zaradi discipline mladincev, ki niso hoteli delati težav krajevnim oblastem«. Sedaj pa na znani ireidentistični način napadajo Jugoslavijo, češ da preganjata Italijane v osvobojeni Istri.

Cudno je le, da za to mladino ni bila »izzivalna manifestacija« maša zadušnica, ki jo je v goriški stolnici bral ob nedavni obletnici Mussolinijeve smrti monsignor Tomiutti in tudi ni proti temu protestiral nadškof Ambrosi. Vse kar je v zvezi s fašizmom, je za ireidentiste najbrž sveto, a vse obsebe vredno tisto, kar se tiče Slovencev in njihovih pravic.

Mnenje nemških novinarjev

Bonn, 11. maja. (Tanjug.) — Uprava Društva nemških novinarjev, akreditiranih pri zahodnonemškem Bundestagu je izrazila sinoči obžalovanje, ker so predavanje predsednika jugoslovanske Ljudske skupščine Moše Pijada odstranili s programa Münchenske radijske postaje.

V telegramu Zvezi novinarjev Jugoslavije je uprava društva poudarila, da nezadovoljstvo spriče takšnega ravnanja ni omejeno samo na ožje kroge, temveč — tako sodijo — tudi na nemški tisk, politične stranke in zahodnonemško vlado. Sklep Münchenskega radia, je poudarjeno v brzojavki, je v nasprotju z načelom svobodne izmenjave mnenj, ki ga želi Društvo zahodnonemških novinarjev uveljaviti v odnosih s predstavniki vseh držav, s katerimi ima Zahodna Nemčija diplomatske odnose.

B. Pešič

DULLESOVA TISKOVNA KONFERENCA

HO ŠI MINHOVI PREDLOGI DELOMA SPREJEMLJIVI

Zunanji minister ZDA je izjavil, da za sedaj niso predvideni razgovori v Singapuru

Washington, 11. maja. (AFP.) Zunanji minister ZDA Dulles je izjavil na današnji tiskovni konferenci, da jugovzhodna Azija »ne more živeti brez Indokine«.

Izjavil je, da je smoter organizacije kolektivne varnosti v jugovzhodni Aziji preprečiti, da ne bi z morebitno izgubo treh združenih držav izgubili še ostanek te cone. »Nedvomno,« je poudaril Dulles, »bi izguba Indokine še bolj otežila obrambo jugovzhodne Azije. Če pa bi dogodki povzročili to izgubo, ne bi ZDA opustile obrambo tega področja.«

Dulles je za tem jasno poudaril, da noče napraviti vtisa, da ZDA opustile obrambo treh združenih držav Indokine. »Nasprotno,« je pripomnil, »vlada ZDA želi, da bi te tri države sodelovale v sistemu kolektivne

varnosti za jugovzhodno Azijo.« Dejal je, da je udeležba Združenih držav v sistemu kolektivne varnosti odvisna od sedanjih posvetovanj s Francijo in drugimi prizadetimi državami.

V odgovoru na vprašanje, ali bi se ZDA neposredno postavile po robu sporazumu med Francijo in Vietminhom, je Dulles dejal, da bi bilo to odvisno od določb tega sporazuma in da v tem oziru ne more dati že vnaprej odgovor.

Na vprašanje ali so vietnamski predlogi v celoti nesprijemljivi je Dulles odgovoril, da tega ne zatrjuje tako odločno, pač pa meni, da ti predlogi niso sprejemljivi v celoti.

Dulles je zanikal vesti o razgovorih v Singapuru, dodal je celo, da za zdaj taki razgovori niso predvideni.

POMEMBEN JUBILEJ

Dne 13. maja 1944 je bil z narodno tovariša Tita pri Poverjenstvu za narodno obrambo Nacionalnega komiteja osvoboditve Jugoslavije ustanovljen oddelek za zaščito ljudstva. Za prvega načelnika tega novega resora je bil imenovan tov. Aleksander Ranković-Marko.

Ta odlok, katerega desetletnico bomo praznovali jutri, je bil za nadaljnji potek revolucije izredno važen, predvsem v obdobju oblikovanja in dograditve nove Jugoslavije kot države. Z ustanovitvijo in organizacijo resora državne varnosti je bilo lice nove države — ki je nastala na tako težaven in izjemnem način in katere temelji so bili že položeni s sklepi II. zasedanja AVNOJ — v vseh osnovnih elementih izpolnjen. Na drugi strani je bil ta odlok pomemben zato, ker je bila vzpostavljena prav OZN, prav tisti instrument v sistemu državne uprave, ki je z izpolnjevanjem velikih nalog na svojem področju znatno pripomogel, da smo revolucijo pred koncem vojne in po njem tako pospešili, da je tako hitro hodila po potih, po katerih sta jo vodila tov. Tito in Centralni komitej Partije. Revolucijo je bilo treba pravočasno oborožiti z učinkovitim instrumentom pred subverzivno akcijo okupatorja, razrednega sovražnika, vsakršnih obveščevalnih služb iz tujine in njihovih agentov — pred vsemi tistimi silami, ki so se potem, ko so izgubile sleheno upanje glede odkritega obročila, na nov način ustvarile v fronto proti njej.

Takšen enoten in močan instrument zaščite smo dobili z organizacijo uprave državne varnosti. Le-ta je nastala na tistih izkušnjah, ki so jih Partija, narodnoosvobodilna vojska in organi oblasti že imeli v boju proti okupatorju, njegovi peti koloni in raznim drugim agenturam. Zasla jena tisti revolucionarni budnosti, ki jo je tov. Tito razvil v delavskem gibanju Jugoslavije, ko se je boril proti policiji, njenim agentom in provokatorjem.

Vojna je bila zmagovito končana. Jugoslavija je stopila v obdobje mirnega razvoja — z gledišča čvrstosti reda in enotnosti širokih ljudskih množic — kot najčvrstejša in najbolj konsolidirana med vsemi državami, kar jih je bila zajela vihra druge svetovne vojne.

Uprava državne varnosti je tudi v tako spremenjenih razmerah ostala v fizičnem stiku s sovražnikom. Onemogočiti in likvidirati je bilo treba kakih 790 handitskih, četniških, ustaških in raznih drugih oboroženih skupin. Reakcionarni krogi z Zahoda, razne obveščevalne službe so si na vse kriplje prizadevali, da bi od znotraj razbili enotnost ljudstva, da bi s terorjem razbojniških tolp omajali zaupanje v čvrstost reda.

V prvi polovici leta 1946 je bil četniško-križarski handitizem v glavnem zlomljen. Vojni ministri, vojvode, generali, državni vojskovodje, krilni in kdo ve kakšni še pobočniki, komandanti konpusov in podobni so se znašli v nokah varnostnih organov. Velike obveščevalne službe s stotletimi izkušnjami ter rafiniranimi metodami, cerkveni dostojanstveniki z božjim blagoslovom, čudeži in podobnimi sredstvi, ugledni politiki bivših strank, vsi so izgubili bitko in doživeli poraz pod udarci nepismenih delavsko-kmetičkih kadrov OZN, pozneje UDV.

Obveščevalno omrežje Hitlerjevega gestapa, katerega agenture so pri nas dolga leta snovali, je bilo tudi razbiti. Od leta 1944 do 1949 smo onemogočili nad 6000 agentov te službe.

V bitki proti sovjetskemu agresivnemu pritisku in blokadi so Partija s tov. Titom na čelu in ljudske množice izpričale neverjetno vztrajnost in enotnost. Tudi ta žilava in dolgoletna bitka za pravico do svobodnega razvoja in obstoja se je zaključila v našo zmago. Organi varnosti so tudi v tem sponadu zamašili kanale subverzivne akcije NKVD. V tej bitki je mlada UDV izbojevala zmago nad »vsemogočnim totalno špijonažo veselite. Tudi v tem primeru smo našo revolucijo zaščitili pred zahrbtnimi udarci brutalnega in srditega nasprotnika.

V vseh teh sponadih, skozi katere je šel naš razvoj, so organi varnosti s pravo revolucionarno vneto, neslutnim samozatajevanjem in poštvalnostjo izpolnjevali svoje naloge. Nerazdružljivo povezanost s koristmi ljudstva in boja jim je omogočila njihovo uspešno sodelovanje.

Tudi v boju za razvoj in za zgraditev socialistične demokracije se je pokazalo, da je resor za notranje zadeve nerazdružljivo povezan z našim družbenim sistemom. Kakor v odkrivanju organizacijskih oblik, tako tudi v metodah dela: združevanje služb, skrčenje aparata, prevedba UDV iz vojaške v civilno formacijo, delo po novem kazenskem postopku, ustanavljanje svetov za notranje zadeve pri organih ob-

lasti, režim v preiskovalnih zaporih, kazenskih poboljševalnih domovih in podobno kažejo, da je razvoj organov varnosti povsem v skladu s splošnim razvojem države in naše družbe.

Ce se ob tej priložnosti ozremo nazaj, vidimo, da sta ne glede na okoliščine in neizprosne pogoje borbe, ki jo je bila naša revolucija, za našo državno varnost značilna dva momenta: predvsem je bila in ostala v vseh okoliščinah samo aparat, samo instrument boja revolucionarnega gibanja. Celotno v obdobju administrativnega upravljanja ni prišla do tiste stopnje birokratizacije, ki bi lahko veljala v tistih razmerah za normalno. Ne glede na ostrino staljšča nasproti sovražnikom socializma so organi varnosti nenehoma stali na načelu ohranitve človeškega dostojanstva. To resda ni nobena posebna in izključna lastnost državne varnosti. Ves naš družbeni sistem je zgrajen na novih odnosih med ljudmi. Nova, socialistični odnosi med ljudmi v proizvodnji so pritisnili svoj pečat in značilnost tem odnosom tudi na vseh drugih področjih družbenega življenja. Zato med drugim pri nas na tako širokem področju izmenjavamo državno upravljanje z družbenim

Finski novinarji na obisku

Ljubljana, 11. maja. Popoldne je prispela v Ljubljano delegacija petih finskih novinarjev. V sredo si bo ogledala Litostroj, nekatere ljubljanske športne naprave, fotografsko razstavo in Moderno galerijo, popoldne pa bo preko Postojne odpovala v Opatijo.

PREOKRET V IZVOZU IZ SLOVENIJE

Industrija na prvem mestu

Glavni uvozniki: Anglija, Turčija, Avstrija — Slovenski industrijski proizvodi na Malaji

Ljubljana, 11. maja. Ustroj slovenskega izvoza se letos bistveno spreminja v korist industrijskih izdelkov. V prvih treh mesecih preteklega leta je odpadla od vsega izvoza iz Slovenije ena tretjina na industrijske izdelke, v istem razdobju tega leta pa je to razmerje doseglo že 50,4% v prilog industrijskih izdelkov. Največ je bilo izvoženih izdelkov živilske in kemične industrije.

Izvoz iz LR Slovenije je v prvem četrtletju dosegel vrednost malone 2,2 milijarde. V primeri z ustreznim razdobjem minulega leta se je izvoz nekoliko skrčil, kar je pripisati predvsem pomanjkanju električne energije. Izvoz je bil januarja in februarja sorazmerno nizek, marca pa se je občutno povečal, tako da je bil le za 8% manjši od skupnega izvoza v januarju in februarju t. l.

V izvozu iz Slovenije je na prvem mestu Velika Britanija s 14,4%. Njej sledita Turčija z 12,7% in Avstrija z 12,1%. Povečal se je zlasti izvoz v azijske dežele, kamor gre malone ena petina celotnega izvoza. Slovenska izvozna podjetja so letos prvokrat izvažala blago tudi na Malajo.

Neurje s točo v Zasavju

Trbovlje, 11. maja. Po sončnem dopoldnevu so se nad Zasavjem zgrnili težki oblaki. V neurju z močnim vetrom je nastal naliv. Med nalivom je nekaj časa padala toča, ki je ponekod občutno oklestila cvetje s sadnega drevja.

S KOMUNISTI JE PRAZNOVALA VSA VAS

Jesen 1919. leta, ko so se vojaki vračali z bojišč in iz ujetništva z nadvse optimističnimi idejami, takrat so razvili Renčani velik rdeči prapor. Vsa vas je praznovala ta dogodek. Povabili so tudi komuniste iz okoliških vasi in od takrat so renški komunisti imeli svoj rdeči prapor za bojno znamenje, za simbol novega, lepšega življenja, za simbol pravice in mira. Zato so si fašisti kmalu potem na vse načine prizadevali, da bi uničili prapor. A zaman! Kolikorkrat se vdrl v vas in spraševali starce ali otroke, kje je zastava, vselej so se razočarani vračali.

TEŽAVE V OBČINI

Prvič so se komunisti odkrito pomenili z nasprotniki na občinskih volitvah 1922. leta. Niso dobili večine, a se niso prestrašili. Delali so dalje in izkoristili vsako priložnost, vsak stik z ljudmi, da so jim tolmačili nakane okupatorja in fašizma ter govorili o boju za pravico in enotnost pod rdečim praporom. Uspeh se je pokazal 1924. leta na ponovnih občinskih volitvah. Zaradi fašizma niso več smeli javno kandidirati. Vo-

Titova štafeta Letalske zveze Jugoslavije

Štafeta Letalske zveze Jugoslavije, ki je odšla 1. maja izpred rojstne hiše tov. Tita, je prispela prek Slovenije in Hrvaške v Mostar, kjer so jo prevzeli člani Letalske zveze Bosne in Hercegovine.

Iz Mostarja je šla štafeta skozi Prozor, Jajce, Prijedor, Banjo Luko, Tuzlo in Zenico. Štafeto palico je v Sarajevu prinesel predsednik aerokluba v Banji Luki Dragotin Birač. Slovesnemu sprejemu Titove štafete so na letališču v Rajlovcu prisostvovali mnogi člani aerokluba iz Sarajeva.

ŠVEDI SO LETOS ZAČELI

z letovalno sezono na Jadranu in Bledu

Izmed tujcev so bili Švedi prvi, ki so začeli letošnje letovalno sezono na Bledu in na Jadranu. V četrtek, 6. t. m., je namreč z avtobus potovalnega urada »Swetour« prispela na Bled prva izmed dvanajstih rednih skupin, ki so v tej sezoni najavile obisk v slovenskih alpskih in istrskih obmorskih krajih. Po ogledu Ljubljane in Postojnske jame so prvi tudi redno najavljeni gostje nadaljevali potovanje in Portorož, kjer bodo ostali osem dni. Čeprav je bilo te dni vreme tudi na morju precej kujavo, se je nekaj

švedskih gostov v Portorožu že kopal.

Takoj za Švedi je v ponedeljek, 10. t. m., pripotovalo v Slovenijo 45 Nizozemcev, ki bodo prebili na Bledu 6, v Lovranu pa 2 dni. S to skupino se je pripeljal tudi g. Switzer, predsednik nizozemskega Touring kluba, ki je pred nekaj tedni v svoji domovini sprejel in gostil naš ljubljenski vokalni oktet in ki ga po pravici štejemo za zvestega občudovalca lepote naše ožje domovine. Nizozemci so bili lani prvi naši gostje, sicer v razmeroma majhnem številu, letos pa se je pri TCH samo za redne potovalne skupine priglasiilo 2500 ljudi, ki bodo prihajali na Bled in v Lovran vse do konca letošnje sezone. Začeli s 15. junijem bodo posamezne skupine vsak teden pripeljali v Slovenijo po štiri avtobusi tega nizozemskega kluba.

IZ ZVEZNE LJUDSKE SKUPŠČINE

Načrti štirih zakonov

pred zakonodajnim odboroma

Beograd, 11. maja. Davi sta se ponovno sestala zakonodajna odbora Zveznega sveta in Sveta proizvajalcev Zvezne ljudske skupščine. Na dnevnem redu seje so osnutek temeljnega zakona o zaščiti rastlin, osnutek temeljnega zakona o zaščiti živine, osnutek zakona o prometu s semeni in osnutek zakona o univerzah.

Zakonodajni odbor Zveznega sveta je najprej razpravljal o osnutku zakona o univerzah. Poverjenik Zveznega izvršnega sve-

ta dr. Jovan Djordjević je pojasnil amandmane Zveznega izvršnega sveta k osnutku zakona o univerzah, ki se v glavnem skladajo s spremembami, ki jih je predlagal odbor za prosveto. Zakonodajni odbor Sveta proizvajalcev pa je najprej obravnaval osnutek temeljnega zakona o zaščiti rastlin. V razpravo je posegla večina članov odbora. Poslanec Janez Hribar je pripomnil, da so v osnutku tudi podrobnosti, ki bi jih bilo treba vključiti v posamezne uredbe.

Razprave o tezah CK

in posveti na terenu — osnova priprav za kongres

Ljubljana, 11. maja. Zboljšanje dela v organizacijah ZK. Tudi zadnje dneve pred začetkom III. kongresa ZK Slovenije hočejo delegati v vseh okrajih republike izkoristiti za to, da se bodo čimbolj pripravili, da bodo zbrali čimveč gradiva in z njim aktivno sodelovali v razpravah na kongresu. Zato imajo te dni povsod posvetovanja, sestanke in konference. V okraju Celjekolica je vseh 33 delegatov imelo občinske konference, kjer so razpravljali o organizacijskih in ideoloških problemih njihovih osnovnih organizacij. Delegati so na teh konferencah prešli mnoge dobre in umestne predloge za

Približno tako se delegati pripravljajo za kongres tudi v okrajih Postojna, Kočevje, Trbovlje in drugod po Sloveniji. Teze za kongres, ki jih je razposlal CK ZKS pred dnevi vsem delegatom, so te dni središče razprav in razgovorov med komunisti. Hkrati pa delegati te teze dopolnjujejo z mnogimi problemi s terena ter tisoči predlogi komunistov, kar zagotavlja, da bo razprava na kongresu zelo živahna in pestra.

Med industrijskimi objekti posvečajo največ skrbi graditvi tovarne rotacijskega papirja v Vidmu pri Krškem. Kakih 700 na tem objektu zaposlenih delavcev je opravilo pretekli mesec dela v vrednosti 75 milijonov dinarjev. Dela napredujejo zlasti pri graditvi glavne dvorane in dvorane za čiščenje lesa, v kateri so že pripravili temelje za stroje. Dela za razširitev tovarne Litostroj v Ljubljani in železarnice na Jesenicah ter na gradbišču tovarne aluminija v Kidričevem pa potekajo bolj počasi zaradi znižanih kreditov.

KAKO POTEKAJO DELA

na glavnih gradbiščih v Sloveniji

Ljubljana, 11. maja. Na gradbišču hidrocentrale v Vuzenici, ki bo začela 15. maja obratovati, bodo dela v kratkem končana. Prejšnji mesec so montirali drugi agregat, ki je že dva tedna vključen v republiško električno omrežje. Na sosednem gradbišču hidrocentrale v Vuhredu zavira gradbena dela deževno vreme. Za nadaljevanje del pa potrebujejo letos še približno podružbo milijardo kreditov.

Na gradbišču velike termocentrale v Šoštanju se je številno zaposlenih delavcev malone podvojilo in se delo v redu razvija.

DRUGI KONGRES

Zveze delavskih prosvetnih društev »Svoboda«

bo zboroval 29. in 30. maja 1954 v Celju v dvorani Uniona. Kongres se začne ob 9. uri dopoldne.

Dnevni red:

1. Izvolitev organov kongresa.
2. Poročilo Glavnega odbora Zveze:
 - a) poročilo predsednika,
 - b) poročilo tajnika.
3. Poročilo nadzornega odbora.
4. Izvolitev novega Glavnega odbora Zveze in nadzornega odbora.
5. Razno.

DPD »Svoboda« pošljejo na kongres delegate po naslednjem ključu: do 150 članov dva delegata, do 400 članov 3 delegate, za vsakih nadaljnjih 300 članov pa še po enega delegata.

PRED III. KONGRESOM ZKS

Vas pod rdečim praporom

Renče, maja 1954. Raj Stanjela, kjer se cesta prevah čez rob Krasa, se je pred nami nenadoma odprla Braniška dolina. V večernem mraku so bile daleč proti zahodu že vidne luči v Gorici — onstran današnje meje. Tema se je nevzdržno spuščala s Cavana, po Trnovskem pobočju, s Sabotina in peščiце po dolini razmetanih lučic so bile vedno bolj svetle.

Prva večja vas so Renče, znane po dobrih zidarjih. Marsikatero palačo na Dunaju, razkošne vile v Innsbrucku, trgovske hiše v Trstu, pa tudi vojašnice v Sarajevu so sezidali renški zidarji. Vsako zimo pa, ko so se vračali domov, so razen bornih prihrankov prinašali s seboj tudi prenekatere napredno misel. Zato so postajali vedno bolj znani, ne le kot zidarji, marveč tudi kot uporniki in revolucionarji.

Prvi oboroženi »pohod« na Renče so črnosrajčniki uprizarili že septembra 1923. leta. Iznemada se je po vasi razvedelo, da nameravajo zažgati Dom komunistov. Do takrat so namreč imeli komunisti še javno svoje prostore, slovesno so tam izobešali prapor itd. S komunisti se je tistega dne združila vsa vas. Vsi so se pripravili na nekaj velikega, hudega, vselega ali žalostnega, vendar odločilnega. Vaščani, zlasti komunisti, so se oborožili z orožjem in celo s starimi avstrijskimi in italijanskimi puškami.

Političnem dogodku (za volitve, po aretacijah, za prvi maj itd.), saj so bili letaki posejani po vseh cestah, po vseh vajah. Najbolj so sumili vas pod rdečim praporom. Znale komuniste so odgnali, jih pretepali; zvedeli niso ničesar od njih. Potem so začeli drugace. Prihajali so ponoči, spraševali ženske in otroke, nastavljali skrite straže in obveščevalce, vse zama. Tudi 1937. leta, ko so komunisti ustanovili novo ciklostilno tiskarno in jo postavili v bližnje Zigone, je fašisti niso odkrili.

Nekega poletnega večera 1941. leta se je v Renčah sestalo več komunistov. Ustanovili so prvi odbor Osvobodilne fronte. Vas pod rdečim praporom se je začela med prvimi prebujati. Njihove zveze v Brda, na Kras, v Volčjo drago, Vrtojbo, Standrez, Solkan, Gorico, v Podgrad, ki se skorajda niso pretregale skozi 20 let, so ponovno oživele. Gorele so hiše, padali talci, toda partizanske čete so se stalno krepile. Mislil komunistov, ki so jih sejali desetletja, so se uresničevale. Boj se je začel, osvoboditev je bila dan za dnem bližja. Samo iz Renč, ki štejejo malo čez tisoč ljudi, je v bojih padlo približno sto borcev.

PRVI PLAMENI

Fašisti so nekajkrat vdrl v vas ter grozili z orožjem in ognjem. Tako je bilo to takoj po občinskih volitvah 1924. leta. Komunisti so zvedeli, da nameravajo nad vas in so šli v zasede. Črnosrajčniki pa so nekje izvolili, da bo »sprejem zelo vroč« in si niso upali čez Vipavo.

TISKANE BESEDE

Na zahtevo fašistov so karabinjerji nešteto krat preiskali hiše, včasih kar cela naselja in vasi po Vipavski dolini, na Krasu, v Brdih in drugod, da bi odkrili, od kod toliko komunistične literature. Kdaj pa kdaj so našli letake in predvsem ob vsakem važnejšem

IN SEDAJ...

Starejši komunisti, tisti, ki so se pred 30 leti v vsej tajnosti sestajali po zastraženih vinogradih, ki so zasledovani od fašistične konjenice, opravljali svoje naloge, tisti, ki so izgubili tisoče noči v tiskanju, prenašanju in razdeljevanju literature, ki so v konfiscacijah in v zaporih pretrpeli vse hudo, da so obvarovali organizacijo in delo, danes niso popolnoma zadovoljni s svojim delom. »Delo komunistov je danes zelo zapleteno, težavno,« pravijo. In res. Sedaj mora komunist biti ne le politik in ideolog, ampak gospodarstvenik. Na vasi mora znati kot kmet, v tovarni kot delavec. V vsem tem pa je še vedno toliko nerazumljivih in nejasnih vprašanj, da je težko za vsako najti pravilno rešitev. Tako pravijo komunisti v Renčah, kjer se vije rdeči prapor že 35 let. Tradicije in izkušnje »renških zidarjev« pa bodo gotovo tudi sedaj pomagale mladini »vasi pod rdečim praporom«, da bo znala ohraniti tradicije revolucionarnih Renč in zidati dalje na njih.

K. Makuo

ZAPISKI IZ RAZGOVORA S PREDSEDNIKOM ITALIJSKIH INDUSTRIJCEV

SADNOVI XII. ZASEDANJA EKONOMSKO-SOCIALNEGA SVETA OZN

Vlada v Viminalu - moč pa na Piazza Venezia

VPLIV SVETOVNEGA POLOŽAJA

Temeljna vprašanja bodo obravnavali čez dva meseca v Ženevi

Genovski multimilijarder Costa je s svojimi odkritimi izjavami jasno nakazal, kje je treba iskati korenine italijanske krize

(Od posebnega dopisnika Borbe)

New York, maja

Ko je predsednik Cook končal 17. zasedanje Ekonomsko-socialnega sveta OZN, je obžaloval, da je tisk pripisoval tako malo pomena vprašanjem, ki so jih na zasedanju obravnavali. Težnja po splošni pomiritev in prenehanju hladne vojne, značilna za sedanje vrdnje v Ženevi in na svetu, je prila do polne veljave tudi na zasedanju Sveta. Če odštejemo prekanje o vzhodnih vizumih za predstavnike svetovne sindikalne federacije, s katerim se je začelo in končalo zasedanje, tedaj moramo predvsem ugotoviti, da se je razvijalo v znatno mirnejšem vzdušju kakor doslej.

V mnogih vprašanjih, v katerih bi bilo lahko prišlo do hujših sporov, je zmogala težnja, da je treba vse preložiti na poletno zasedanje, ko bodo sadovi ženevske konference že očitnejši.

NEGOTOVOST V SVETOVNEM GOSPODARSTVU

Vtem ko je splošni politični položaj vplival na razmeroma pomirljiv potek zasedanja, so protislovja v svetovnem gospodarstvem položaju vplivala na nasprotje nekaterih sklepov zasedanja. Negotovost v svetovnem gospodarstvu izvira predvsem iz dejstva, da depresije še zmeraj ni bilo moč zaveziti. Gospodarski strokovnjaki opozarjajo na to, da so se monetarne rezerve na svetu povečale lani v ZDA za dobra dva milijona dolarjev, vtem ko pesimisti opozarjajo na to, da se je svetovna trgovina skrčila hkrati za dobrih pet milijard dolarjev.

RAZSIRITEV TRGOVINE Z LATINSKO AMERIKO

Zamotanost svetovnega gospodarstva položaja v novih političnih razmerah je prila do izraza med razmeroma ustaljeno razpravo. V razpravi o poročilu gospodarske komisije OZN za Latinsko Ameriko je francoski delegat obširno govoril o zanimanju Francije za trgovino z Latinsko Ameriko. Za to trgovino se je zelo zanimal tudi delegat Velike Britanije. Tudi delegat SZ je izkoristil to priložnost in naštel vse obseke trgovinskih misij iz Latinske Amerike v SZ in formalno povabil po dva delegata vsake države Latinske Amerike, naj obiščeta SZ.

(Posebej za »Borbo«)

Rim, 11. maja

Srečanje z Angelom Costo, predsednikom konfederacije industrijev, je bilo za tuje novinarje v Rimu srečanje z utelešenjem italijanskega socialnega in gospodarskega sistema. V spremstvu policije je obiskal ta genovski multimilijarder sinoči sedež združenja tujih dopisnikov.

Trdijo, da kapitalisti toliko bolj izražajo svojo razredno pripadnost, kolikor bolj se čutijo ogrožene. Po Costovih izjavah sodeč bi se dalo sklepati, da je njegov razred močno ogrožen. S sindikati, je dejal, niso mogoča nobena pogajanja, ki bi presežala okvir minimalnih zahtev.

30%, medtem ko so delavske plače in število zaposlene delovne sile ostale na isti ravni. To kaže, da so pogoji, da bi zvišali plače. Edina ovira pri tem je miselnost, katere utelešenje je dr. Costa.

krškolegi regulatorsko vlogo države v gospodarstvu. Po vojni je država dobila zadostno število podjetij in delnic, ki bi lahko postala osnova za razvoj nacionaliziranega gospodarstva in modernih državno-kapitalističnih odnosov. Toda ta podjetja so se zdaj včlanjena v konfederaciji industrijev. Namesto da bi razširila svojo industrijo, je država že velik del svojih delnic prodala privatnim kapitalistom.

Državna podjetja se pogajajo z delavskimi sindikati o delovnih in plačnih pogojih prek konfederacije industrijev. Državne družbe so skupaj s privatnimi družbami in konfederacijami industrijev zavrnile realne in upravljene zahteve sindikatov. Zato ni čudno, če govore, da je vlada v Viminalu, moč pa na Piazza Venezia.

S svojimi odkritimi izjavami je Angelo Costa dopisnikom storil neprecenljivo uslugo: jasno so spoznali, kje in v kakšni miroselnosti je treba iskati korenine italijanske krize.

F. Barbieri

RAZMERE V LABURISTIČNI STRANKI

KRIZA ZNOVA PEREČA

Na bližnjih sestankih bo najbrž vodstvo stranke zahtevalo, da mora manjšina spoštovati sklepe večine

(Od stalnega dopisnika »Borbe«)

London, 11. maja

Ko je kazalo, da se bo kriza v Laburistični stranki poglobila, se je znova zaostila. Znaki popuščanja so bili: nacionalna eksekutiva stranke je nedavno glede politike v jugovzhodni Aziji privolila v kompromis, malene v bevanistično resolucijo. Na izpraznjeno Bevanovo mesto v vladi v senci je prišel bevanist Harold Wilson. Bevan je bil po odstopu dokaj rezerviran. Potem pa je nastajal vihar.

Na dnevnem redu nacionalne eksekutivne je vprašanje »organizacije enotnosti stranke«. Parlamentarna skupina bo spet razpravljala o »načinu«, kako bi spravili v javnost razlike v mnenjih v važnejših političnih vprašanjih. Formulacija te točke dnevnega reda je takšna, da je v njej možnost kritike ne le Bevanovega, marveč tudi Morrissonovega ukrepa, ker je bil tudi njegov članek, kakor piše »Daily Herald«, kršitev predpisov proti osebnim napadom, ki jih je par-

lamentarna skupina sprejela meseca oktobra 1952. Dnevni red sestankov in vrsta komentarjev kaže, da je laburistična desnica sklenila izkoristiti Bevanov spor kot priložnost za odločneji nastop proti Bevanovi opoziciji v Laburistični stranki. Pričakujejo, da si bo skupina Attlee-Morrison, to se pravi uradno vodstvo stranke, prizadevala, da bi na sestanku nacionalne eksekutivne in parlamentarne skupine sprejeli sklep, ki bi nalagal manjšini, naj spoštuje sklepe večine, in omejila njeno možnost glede izražanja mnenja o važnejših političnih vprašanjih, ki niso v skladu z uradno politiko stranke, oziroma, v tem trenutku, s politiko desničarskih laburistov. Ta »odločni nastop« zlasti podpira del funkcionarjev Trade Unionov.

Dušan Blagojevič

DANES PO SVETU

Pritlikav zlobnež

So na spetu tudi takšni časniki, ki so se izurili za fabriciranje najnavadnejših izmišljotin. Takšen je nekako tudi »Estijev«. Na njegovih straneh nemalokrat naletite na razne vesti o naši državi, ki so vselej iz trte zvoite, izmišljene in včasih začinjene tudi s krepkimi posrkami. V »Estije« ne morete najti resnega članka o Jugoslaviji, temveč samo zmerjanje in zlobne revolverske vesti. Oglejmo si eno izmed zadnjih: neki deček, po imenu Bogdanis, je skušal baje pobegniti v Jugoslavijo, ker ni hotel delati; zato ga je oče pretepel. Toda nek pastir je njegov pobeg onemogočil.

»Estijac pa takole zaključuje to svojo »vest«: »Bogdanis je hotel pobegniti zato, ker se mu ni ljubilo delati, a neumnež ni pomislil, da je Jugoslavija dežela prisilnega dela in da bi ga zato tam pretepli do krvi, če ne bi hotel delati.«

Komentar je odveč.

De Gasperi predsednik skupščine Montan unije

Strasbourg, 11. maja (AFP). Alcida De Gasperi je soglasno izvolil za predsednika skupščine Evropske skupnosti za premož in jeklo (Montan unija). De Gasperi je bil edini kandidat za predsednika.

Sovjetski balet ne bo nastopil v Parizu

Pariz, 11. maja (Tanjug). Sovjetska baletna skupina, ki se že deset dni mudi v Parizu in ki bi morala začeti gostovanje 8. maja, sploh ne bo nastopila. To so sicer tudi pričakovali, ker je francoska vlada po padcu Dien Bien Fuja dvakrat odločila predstavo. Sinoči je uprava Pariske opere sporočila, da gostovanja zaradi morebitnih incidentov ne bo.

Sovjetska ratifikacija ženevske konvencije

Bern, 11. maja (AFP). — Sovjetski poslanik Bernu je izročil danes v švicarskem ministru za zunanje zadeve instrumente sovjetske ratifikacije štirih ženevskih konvencij, ki so jih sprevljal avgusta 1949. leta in ki govore o zaščiti vojnih žrtev. Doslej je to konvencijo ratificiralo 38 držav.

Revija »Socialist Commentary« je objavila članek namestnika predsednika stranke, Herberta Morrissona, v katerem zelo ostro napada Bevana, njegovo skupino in revijo, za katerima stoji bevanisti »New Statesman and Nation« in »Tribune«. Komentarji prepričajo in razprtij okrog Bevana so spet na prvih mestih angleškega tiska. Sodeč po njih bi človek mislil, da se bo laburistični hišni prepir končal z dramatičnim razpletom.

Tako nekako je bilo tudi ob nedavnih delavskih zahtevah po zvišanju mezd. Ko se je človeku že zdela, da se je spor med delavci in delodajalci močno zaostрил, se je položaj iznenada obrnil v drugo smer in vse se je končalo brez trušča in vihrje, v nekakšno obojestransko polzadovoljstvo, ki bo trajalo do prihodnje priložnosti.

Da ne bo tudi tokrat tako? Sedanj položaj v laburistični stranki je dokaj resen. Morrissonov napad na Bevana je bil izredno oster. Najnovejša faza v krizi Laburistične stranke je privreda do sklepa, da bosta sklicana poseben sestanek nacionalne eksekutivne in parlamentarne skupine. Nacionalna eksekutiva se sestane 18. parlamentarna skupina pa 19. maja. Proti temu vrstnemu redu sestankov je protestiral Bevan, češ da gre za »manever večine«. Ker je desnica v eksekutivi neprimerno močnejša kakor v parlamentarni skupini, po njegovem mnenju tako sile niso izenačene.

BRAZILIJA Obisk predsednika Libanona

Rio de Janeiro, 11. maja (AP). Predsednik Libanona Kamil Šuman je včeraj prispel na uradni obisk v Brazilijo. Na letališču ga je sprejel predsednik Brazilijske Getulio Vargas.

FRANCIJA Skupščina za premož in jeklo

Strasbourg, 11. maja (Reuters). Danes se je začelo zasedanje skupščine Evropske skupnosti za premož in jeklo. Sestanka so se udeležili predstavniki parlamentov držav, včlanjenih v Skupnosti — Francije, Italije, Zahodne Nemčije, Holandije, Belgije in Luksemburga. Predsednik Visoke oblasti Skupnosti Monnet bo skupščini poročal o svojem nedavnem obisku v ZDA, kjer se je razgovarjal o posojilu sto milijonov dolarjev za štiriletni načrt o premljanju evropske industrije premož in jekla z novimi napravami. Eno glavnih vprašanj na zasedanju bo način sodelovanja Velike Britanije v Skupnosti. Skupščina bo zasedala približno teden dni.

SVICA Sestanek mednarodne zveze za telekomunikacije

Ženeva, 11. maja (AFP). V Ženevi se je kajal deveto zasedanje admini-

strativnega sveta mednarodne zveze za telekomunikacije. Na dnevnem redu je razprava o vlogi telekomunikacij v političnem, gospodarskem in socialnem življenju ter razprava o svobodi informacij in sodelovanja s civilnim letalstvom.

SIRIJA Zakon o tisku

Damask, 11. maja (AFP). Sinoči je sirjska skupščina izglasovala zakon, ki določa pogoje za izhajanje časnikov v Siriji. Po tem zakonu bodo morali vsi lastniki in direktorji časnikov v 15 dneh poslati vlado za dovoljenje, da bodo smeli izdati časnik. S tem zakonom o tisku je sirjska skupščina praktično onemogočila izhajanje vseh dnevnikov in tednikov. Vlada bo lahko odklonila dovoljenje direktorjem in lastnikom tistih časnikov, ki so podpirali »neustavno vlado«.

ZDA Wilsonovo krožno potovanje

Washington, 11. maja (AP). Ameriški minister za obrambo Charles Wilson je danes odpotoval na krožno potovanje po državah Daljnega vzhoda. Uradno se niso poročali, katere države bo obiskal, menijo pa, da bo obiskal ameriško vojaško oporišče na Japonskem, na Koreji in na Filipinih. Baje se bo na Daljnem vzhodu mudil nekaj tednov.

Porast prebivalstva

Washington, 11. maja (Reuters). Po podatkih zadnjega popisa prebivalstva so imele ZDA 1. aprila leta 161.761.000 prebivalcev. Število prebivalstva je od lani naraslo za 2.746.000 oziroma za 1,7 %.

KOREJA Zamenjava čet

Seul, 11. maja. Vojaška komisija za premirje na Koreji se bo sestala jutri zjutraj na zahtevo kitajskih in severnokorejskih predstavnikov. Na sestanku bodo proučevali vprašanje zamenjave čet.

JAPONSKA Diplomatski sestanek

Tokio, 11. maja (AFP). Ameriški vojaški in diplomatski funkcionarji na Koreji in na Japonskem so se sestali danes v Tokiju za zaprtimi vrati. Uradni predstavnik je dejal, da »proučuje« položaj na Koreji in na Japonskem. Dobro obveščeni krogi pa pravijo, da na teh sestankih proučuje Sing Man Rjiov načrt o povečanju števila južnokorejskih čet, ki so ga včeraj izročili ameriškomu posebnemu poslaniku Arthuru Deannu.

Davilnih sestankov so se med drugimi udeležili poveljnik ameriških čet v Koreji general Taylor, ameriški veleposlanik na Koreji Briggs, vrhovni poveljnik čet Združenega po-

VELIKA BRITANIJA Obične volitve

London, 11. maja (Tanjug). Na večeranih občinskih volitvah v nekaterih angleških in valeskih mestih so konservativci izgubili osem mest, laburisti pa dobili sedem novih. Laburisti so zmagnali v Briefeldu, kjer so prvič dobili večino. Volitve v občinskih svetih v Angliji in Walesu bodo še vos ta teden.

HONGKONG Skrb za ranjene pri Dien Bien Fuju

Hongkong, 11. maja (Reuters). Vietnamski radio poroča, da je predstavnik Ho Ši Minhovega visokega poveljstva na tiskovni konferenci dejal, da je bilo takoj po padcu Dien Bien Fuja vietnamskim četam naročeno, naj poskrbijo za sovratnikove ranjene. Dodal je, da se vojaška sanitetna služba uspešno skrbi za ranjene ujetnikov. Francoske sanitetne enote so dovolili vrniti se v podzemeljsko bolnišnico v Dien Bien Fuju da bi zdravili ranjene. Tako se je celotno osebje, od bolničarjev do sanitetnega polkovnika, vrnilo v bolnišnico.

Zakai so odložili sestanek biroja Azijske socialistične konference

(Posebej za »Borbo«) Rangun, 11. maja. Sestanek biroja azijske socialistične konference, ki bi moral biti konec aprila v Bandungu v Indoneziji, so preložili na 23. maj. Biro se bo sestel v Kaloju v Burmi. Sestanek so preložili zato, ker je indonezijska vlada odklonila vstopne

vizume izraelskim delegatom. Indonezijska vlada je obrazložila svoj sklep s tem, da nima diplomatskih odnosov z Izraelom in da se želi izogniti nezadovoljstvu muslimanskega prebivalstva, ki je v Indoneziji v večini.

Indonezijska Socialistična stranka je izdala poročilo, v katerem trdi, da razlogi vlade ne ustrezajo stvarnosti. S tem, da ni diplomatskih odnosov — je rečeno v poročilu — še ne more biti razloga, da bi vizumov ne izdali. Zdej se v Indoneziji mudi delegacija iz Vzhodne Nemčije, s katero prav tako nimajo uradnih diplomatskih odnosov.

»Niti čustva muslimanskega prebivalstva« je rečeno dalje, »niso upravičen razlog. Trije ugledni voditelji izrazito muslimanske stranke Masdžumi so ta vladni sklep obsodili.«

V poročilu Socialistične stranke je poudarjeno, da vlada, ki je prepovedala sestanek biroja ASK v Indoneziji, hkrati omogoča raznim emisarjem kominforme prost vstop in delovanje v deželi. V poročilu je navedeno, da je eden izmed voditeljev KP Avstralije sodeloval celo na javnih zborovanjih KP Indonezije. Poudariti je treba, da je sedanja vlada, v kateri so v glavnem predstavniki indonezijske nacionalistične stranke, odvisna v parlamentu tudi od glasov štirinajstih informbirojevskih poslancev, ki jo podpirajo, medtem ko je Socialistična stranka v opoziciji.

Nekateri krogi v Rangunu sodijo, da je vlada onemogočila sestanek biroja ASK v Indoneziji zato, ker se boji, da bi le-ta prispeval k krepitvi ugleda Socialistične stranke. Kaže, da si tega vlada leto dni pred parlamentarnimi volitvami nikakor ne želi.

Angleška delegacija za razorožitveno razpravo

London, 11. maja (Tanjug). V Foreign Office so danes uradno sporočili, da bo angleško delegacijo v pododboru Komisije OZN za razorožitev, ki se bo sestel v četrti v Londonu, vodil minister brez listnice v Foreign Officeu Selwyn Lloyd. V delegaciji bodo še štirje funkcionarji Foreign Officea, predstavnik Inštituta za atomsko energijo in predstavnik ministrstva za letalstvo.

Razgovori pododborna bodo tajni. Pro »vali bodo predloge o omejitvi klasične in atomske obožitve, ne b« pa govorili o načrtu predsednika Eisenhowerja o osnovanju mednarodne agencije za atomsko energijo.

KULTURNI OBZORNIK

Zagrebska „KOMEDIJA“ v Ljubljani

Pred nekaj dnevi je naše občinstvo imelo priliko spoznati zagrebsko gledališče „Komedijska“...

sko raven. „Clivia“ je sicer po vsebini brezidejna in ne sega preko običajnega operetnega okvira...

močnega čustvenega valovanja, ob katerem prihaja včasih do izraza tudi neka bolečina, ki pa ni nikdar brezobzorna...

»POLJSKA KRI«

V soboto se je zagrebsko komedijsko gledališče predstavilo z Nedbalovo opereto »Poljska kri«, ki je polna zdrave svežine...

»DEŽELA SMEHLJAJA«

V ponedeljek so se zagrebski gostje poslovlili z Leharjevo opereto »Dežela smehljaja«...

Ljubljanska Opera v Zagrebu

Sinoči so uprizorili slovensko izvorno opero »Prešeren«. Razgovor z dirigentom Simonitijem

Med tridnevним gostovanjem v Zagrebu je Opera Slovenskega narodnega gledališča iz Ljubljane uprizorila trije deli: prvi večer Suttermeisterja »Romea in Julija«...

šne so opere Marjana Kozine, Mirka Poliča, Svara in Svetela. V operah, je dejal Rado Simoniti, »prevladuje glasbeni izraz, ki je blizu ljudstvu, medtem ko se taisti avtorji v svojih simfonijah skladbah približujejo moderni glasbi«...

»CLIVIA«

Naslednji večer so nas gostje prav prijetno pozabavali z Dostalovo »Clivio«. Ta opereta izhajaja iz jazza, vendar kot njegov stranski tok, ki se je toliko dvignil v harmonskem melodičnem sestavu, da je dosegel estet-

DVA DIJAŠKA NASTOPA

Predstava v Mestnem gledališču

Gostovanje dijakov V. gimnazije v Ljubljani je letos že druga dijaška predstava v Mestnem gledališču. Toda medtem ko so dijaki klasične gimnazije v Ljubljani igrali klasično Molièrovo komedijo »Scapinove zvijače«, so si ti izbrali moderno konver-

tuj in tudi ni bil dovolj prepričljivo podan, kar tudi ni mogel biti. Seveda je treba mladim igralcem tudi povedati, da je do takšne naravne konverzacije, ki naj skoraj izenači oder z življenjem, bilo pri njihovi predstavi vendarle še precej daleč. A to je razumljivo.

na oder tudi neko povsem svojo specifično komiko. Seveda je pri dikciji zašel v dialekt, kar pa je pri takšni vlogi in pri mladem neizkušenem igralcu skoraj nezogibno. Prijetno svežo figuro in čeprav nekoliko naučeno komiko je podala Marjanca Kralj, ki je igrala Jill Maneringovo, medtem ko je bila vloga Charlesa v njegovim materinskem kompleksom za našega igralca (Tine Rozman) precej težka. Tudi ostale vloge so bile bolj ali manj posrečene, tako zlasti gospa Macfijaeva (Sonja Rus), dalje John Williams (Stefan Marčec), dr. Paul Duhamel (Janez Musar), Anne Hargreavesova (Ksenija Hribar) ali Meta Ravnik, Roger Cole (Saša Sitar) in Peter Morgan (Aleš Krbavčič). Inscipientka je bila Marija Kandare. -bg-

KONCERT PEVSKEGA ZBORA

Mladina Tehnične srednje šole in Gradbenega tehnikuma je priredila v soboto, 8. maja svoj vsakoletni samostojni koncert. Nastopili je ženski, moški in mešani zbor. S tem ima ta mladina za seboj že sedem let trdega, pa tudi plodnega dela za našo zborovsko glasbo. Veselje je poslušati nad sto mladih, discipliniranih grl, ki nastopajo iz leta v leto v Ljubljani, publikah. Razen umetnih — saj je za leto število naših skladb doživelo prav tu svojo prvo izvedbo — gojijo predvsem narodno pesem. Zbor napreduje kljub menjavji pevcev iz leta v leto. V skopo odmerjenem času za

vaje dosežajo uspehe, ki so jih lahko veseli. Na sobotnem koncertu so peli pesmi naslednjih avtorjev: E. Adamiča, Kalana, Kramolca, Kuharja, Korčca, Lavrina, V. Miheliča, Mirka, Preglja, Prelovcva, Simonitija in Šilvica. Pevovodja zbora prof. Korčec je zlasti polagal važnost na interpretacijo. Tudi težje pesmi (n. pr. Kalan: Narodni motiv, Lavrin: Belokranjska, Pomladni pozdrav), ki bi delala težave tudi renomiranim zborom, so našle tukaj odlično izvedbo. Zbor ima v osebi prof. Korčeca več kot dobrega pevovodjo in organizatorja. A. L.

SPORT IN TELESNA VZGOJA

PRED VELIKIM NEDELJSKIM DOGODKOM

B-reprezentanti v Ljubljani

Nestrpnost in radovednost — Wöfl: »Z igralci smo zadovoljni« — Dames na stadionu ob 16,30 trening teknu s Slovanom — Toplakove »skrbia«

Ljubljana, 11. maja. S prihodom nogometne B reprezentance Jugoslavije v Ljubljano, sta narasli tudi nestrpnost in radovednost prijateljev nogometa pred nedeljsko tekmo z od-

napravil novinarji srednjega napa-dalca. Pred popoldanskim treningom bi bilo skoraj potrjeno mnenje trenerja reprezentance Hüglja, da letos vreme

Pod vodstvom trenerja Hüglja so nogometni treniralci dobro uro. Posebna pozornost je bila posvečena tehniki udarcev na vrata in odbojnih udarcev. Videli smo nekaj ostrih strelov Hercega, Veselinoviča in Petakoviča, od katerih so vratarja zaboleli prsti, čeprav je Kralj vsak udarec komentiral: »Strejajte močnejše!« Ko ga je nekdo spomnil na prvi Toplakove gole, ki jih je v prvenstvu spustil v svojo mrežo na tem igrišču, je postal skromnejši.

Vendar pa so gledalce ugajali Kraljevi mačji skoki, pa tudi Krivokuca je imel dovolj pristašev med gledalci. Urajali so tudi dolgi in gostovi odbojni udarci branilcev Belina in Zekoviča. Trener Hügl je posvečal enako pozornost vsakomu.

Nedeljsko mednarodno tekmo med B reprezentancami Anglije in Jugoslavije bo sodil nemški sodnik Albert Dusch, stranska sodnika pa bosta Marijan Matančić iz Beograda in Miljenko Podubski iz Zagreba.

B REPREZANTANCA DOLOČENA

Ljubljana, 11. maja. — Po izjavi člana komisije za sestavo in pripravo državne reprezentance Wöflja, bo B reprezentanca igrala v Ljubljani proti B reprezentanci Anglije v naslednji postavi: Kralj, Belin, Zekovič, Manjula, Spajček, Taslić, Lipišinovič, Čonč, Toplak, Veselinov, Hercegov, Belina in Zekoviča. Rezerve: Krivokuca, Stipič, Lovrič, Petakovič.

SESTAVLJENI ANGLEŠKI REPREZANTANCI

London, 11. maja. — V Londonu sta bili objavljeni angleški reprezentanci, ki se bosta v nedeljo pomerili z jugoslovansko »A« in »B« reprezentanco.

V angleški A reprezentanci, ki bo nastopila v Beogradu, so tile igralci:

Merrick (Birmingham), Stanforth (Hadersfield), Burney (Manchester United), Wright (Wolvers), Owen (Lutton), Dickinson (Portsmouth), Finney (Preston), Broadis (New Castle), Allen (West Bromwich), Nicholls (West Bromwich), Mullen (Wolvers).

Rezerve: King (Port Valle), Willems (Chelsea), McGary (Hadersfield), Harris (Portsmouth), Sewell (Sheffield United).

Istega dne bo nastopila v Ljubljani angleška B reprezentanca v postavi: Burgin (Sheffield United), Green (Birmingham), Mansell (Portsmouth), Armstrong (Chelsea), Dugdale (West Bromwich), Bell (Bolton), Hooper (Weshan), Quixall (Sheffield), Jezzard (Fullham), Haynes (Fullham), Robb (Spurs).

Rezerve: Thompson (Preston), Edwards (Manchester United), Willshaw (Wolves), Taylor (Manchester United).

O ANGLEŠKIH NOGOMETASIH

Kaj je z Matthewsom?

V angleških športnih krogih povprašujejo, zakaj slovitiga Stanleyja Matthews niso uvrstili v angleško reprezentanco. Nekateri sodijo, da to ni slabi udarno moč angleškega napada. Nekateri športni komentatorji pa sklepajo, da se je Matthews prav gotovo za-meril sestavitelcem nogometne reprezentance. Namesto Matthewsja bo igral desno krilo Finney, igralec, ki v marsičem spominja nanj.

V Londonu sodijo, da so sestavili dve najboljši reprezentanci, ki jih zdaj lahko da Anglija. Priprava na tekmi v Ljubljani in Beogradu so po-

svetili veliko pozornost. Angleši podurjajo, da ne bo lahko zmagali proti Jugoslaviji in Madžarski. Kar je bila Jugoslavija preteklo nedeljo poražena od Belgije, poudarjajo športni komentatorji, si bo prizadevala, da si se rehabilitira proti Angliji in je zato treba v Beogradu pričakovati hud boj.

Športni komentatorji poudarjajo, da so tekme v Jugoslaviji in Madžarski največjega pomena za ugled britanskega nogometa, hkrati pa preizkušnja angleške reprezentance pred svetovnim prvenstvom.

PRED DRUGIM KOLOM TERMOVANJA ZA DAVISOV POKAL

PETI DVOBOJ Z BELGIJO

Naša reprezentanca še ni določena — Belgiji favoriti Dvoboj bo 14., 15. in 16. maja v Bruslju

Bruselj bo brčica poslednja postaja letošnjega »potovanja« naših reprezentantov v tekmovanju za Davisov pokal. 14., 15. in 16. maja se bodo pomerili z izbranimi predstavniki belgijskega tenisa. Washer in Brichant sta izrazita favorita. Lahko trdimo, da se bodo naši reprezentanti le po naključju uvrstili v III. kolo tekmovanja za Davisov pokal.

Ce nas bo Belgija premagala, bomo že peti po vojni izločeni iz II. kola.

3:1 ZA NAS

Belgijci so šele po vojni postali močnejši od nas v tej športni panogi. V štirih dvobojih se je Belgijcem posrečilo samo enkrat zmagati nad nami. Jugoslavija in Belgija sta se prvi-krat pomerili leta 1938. v Bruslju. To je bilo polfinalno tekmovanje evropske cone. Naši reprezentanti so zmagali prepričljivo 5:0. Tudi naslednje leto so bili Belgiji naši nasprotniki. Tokrat naj bi dvoboj odločil, katera je najboljša evropska reprezentanca. Jugoslavija si je z zmago v Zagrebu 3:2 priborila pravico,

da lahko odpotuje čez Ocean. V mednarodnem finalu je Avstralija premagala Jugoslavijo 5:1.

Bruselj je privkral videl naše najboljšie teniske igralce tudi 1. 1947.

Belgijci so bili poraženi s 4:1. Tri leta kasneje pa so v Zagrebu zmagali z rezultatom 3:2. To je bila hkrati tudi edina njihova dosedanja zmaga nad jugoslovanskimi reprezentanti.

Washer in Brichant sta bila od

naših reprezentantov, saj sodita med najboljše evropske teniske igralce.

Ce trezno presojamo moč naših in belgijskih teniskih igralcev, bi pričakovali, da si bo samo Petrovič priboril točko za našo reprezentanco, in sicer v dvoboju z Brichantom. Toda to upanje je ostalo v Duisburgu, kjer je Brichant prepričljivo premagal našega prvaka. Sedaj se morajo samo urediti vesti, da je Washer v slabi formi, kar bi pomenilo, da je naše upanje nekoliko večje.

Naša reprezentanca še ni sestavljena, gotovo pa bo v njej Petrovič. Sedaj morajo izbrati še drugega predstavnika. Palada je v Monaku dobro igral, vendar pa brčzas v Bruslju ne bo prisotni. Zato bi bilo veliko bolje, da bi bil namesto njega v reprezentanci eden izmed mlajših: Panajotović ali Piečević.

VESTI IN DOGODKI

Delavski svet Tovarne avtomobilskih in traktorskih delov »27 mart« NOVI SAD, Temerinska 76 razpisuje natečaj za sprejem in službo: inženirja za tehničnega direktorja (strojni inženir, po možnosti s prakso v motor-ni panogi), inženirja za livarno sive litine (inženir metalurg s prakso).

SVETOVNO TELOVADNO PRVENSTVO Jugoslavija v I. skupini

Rim, 11. maja. Za svetovno nogometno prvenstvo, ki bo v Rimu od 28. junija do 1. julija, se je prijavilo 23 držav. Danes so jih razdelili na skupine: Jugoslavija je v A skupini.

A skupina: Jugoslavija, Poljska, Japonska, CSR, Danska in Švica. B skupina: Iran, Švedska, ZDA (telovadci teh držav se bodo udeležili te tekmovalne posameznikov), Finska, Avstrija, Egipt, Nemčija in Luxemburg.

C skupina: Belgija, Romunija, Posarje, Južna Afrika, (samo posamezniki), Italija, Bolgarija, Madžarska, Francija in ZSSR.

POLFINALNA TURNIRJA ZA PRVENSTVO SLOVENIJE Vodita Omladič in Cuderman

Ljubljana, 11. maja. — V. kolo polfinalnih turnirjev Slovenije se je tako končalo: A skupina: Vošpernik — Kočvar remi, Draksler — Gabrovšek 1:0, Djurković — Benedičič prek., Kobler — Zabukovec prek., Mišura — Omladič 0:1.

B skupina: Sitar — Bavdek 0:1, Vavpetič — Cuderman prek., Lorbek — Branislić 0:1, Gradnik — Volk 0:1, Trampuz — Gabrovšek Z. remi.

Rezultati prekinjenih partij: A skupina: Zabukovec — Djurković 0:1, Djurković — Omladič 0:1, Gabrovšek — Zabukovec 1:0, Djurković — Kobler 1:0.

V A skupini vodi Omladič 4 točke, v B skupini pa Cuderman 3,5 (1).

XVI. olimpijske igre v Melbourneu

Atene, 11. maja. Na današnji seji mednarodnega olimpijskega odbora so sklenili z dvotretjinsko večino glasov, L. J. s 30 proti 13 glasovom, da bodo XVI. olimpijske igre v Melbourneu (Avstralija).

Všeraj so izbrali košarkarice, ki bodo prišle v poštoev za jugoslovansko reprezentanco na evropskem prvenstvu v Beogradu, ki bo v začetku junija. V poštoev so prišle: Prelevič, Geč, Baraga, Kristič, Gruičić, Ciprić, Godžić, Otašević, Kalušević, Zeković, Vlačič, Gostović, Horvat, Marković, Radulović in Borčić.

LENASIM MLADIM BRALCEM

Leni muren Goslač

Na travniku je raslo drevo in pod njim je imel svoj dom črna muren Goslač. Globoko v zemljo si je izkopal ozki rov, ki ga je pod koreninami drevesa razširil v prostorno izbo. V njej je prespal zimo, drugače pa se je vanjo zatekal samo pozno ponoči, ob slabem vremenu ali pa kadar mu je grozila nevarnost. Več kot doma je prebil Goslač zunaj na travniku. Kakor vsi murni je bil tudi on goodec, vendar se je od svojih črnih sorodnikov razlikoval po tem, da je bil lenuh in pijanec, kakršnega še do takrat vsa zgodovina murnov ni poznala. Vedno se je potepal, obiskoval prijatelje, tete in strice, ki jih je imel na travniku polno in jim igral, če so mu dali jesti in piti. Ker je bilo tudi na travniku polno takih, ki so imeli veselice rajši kot delo, je imel Goslač vedno dovolj vesele družine.

Nekega dne pa je začelo deževati. Deževalo je tri dni in tri noči brez prestanka in Goslač je hočeš nočeš moral ostati doma in se dolgočasiti. Vendar to še ni bilo tako hudo. Huje je bilo to, da mu je neprestano krullilo po trebuščku, hrane pa ni imel prav nobene. Ko so bili lepi dnevi, se za zalogo ni zmenil, ob slabem vremenu pa se je tolažil, da bo spet posijalo sonce.

Čim bo prenehal dež, bom začel drugače živeti, je sklenil. Najprej si bom napolnil shrambo in šele potem pridejo na vrsto gosli in prijatelji. Vidim, da je moje življenje zgrešeno: dva dni sem sit, da komaj hodim, potem spet lačen, da se mi temni pred očmi. Če bo jutri posijalo sonce, bom kar začel po novem.

Četrty dan je res posijalo sonce in Goslač je ves vesel prilezel iz luknjice. Takoj se je spravil na delo. Našel je okusno hrano in bilo je to toliko, da bi mu zadostovalo za ves teden.

Najprej se bom najedel, si je rekel, potem pa z nosim hrano kar pod streho. Če bo spet kdaj prišlo slabo vreme, bom s hrano preskrbljen.

Jedel je in jedel in kmalu je bil tako sit, da je zadrimal na toplem soncu. Ko se je zbudil, ga je minila vsa volja, da bi prišel za delo.

»Bom že drugič,« si je mislil, »saj bo odslej lepo vreme. Tudi jutri in pojutrišnjem si še lahko nanosim hrane. Zdaj bo najbolje, da grem obiskat prijatelje čmrlje. Gotovo so me pogrešali in mi hranijo kaj pijače.«

Vzel je gosli, si jih obesil čez ramena in se podal na pot. Čmrlji so ga z veseljem sprejeli. Po dežju so imele cvetice polno medu in napolnili so si z njim vse posode. Goslač je pil, kolikor je hotel, vmes pa je igral in pel, da so nazadnje še čmrlje zasrbele pete in so začeli plesati. Bili so skupaj ves dan in ko se je zvečer Goslač vračal domov, je že pozabil na svoj sklep, da si bo naredil zalogo hrane. Naslednji dan je šel v goste k pikapolonci, nato k strigalici in nato spet k čmrljem. Sonce je sijalo vse dni, dnevi so bili lepi, prijatelji pa so imeli tudi zanj dovolj hrane in pijače. Več si Goslač tudi ni želel.

Vse bi bilo dobro in prav, če se ne bi nekega dne nebo spet pooblačilo. Tokrat pa je deževalo še več ko tri dni in tri noči in Goslaču je predlo čedalje huje. Spet je sklenil kakor že nekoč:

»Čim bo prenehal dež, bom začel drugače živeti. Najprej si napolnim shrambo in šele potem pridejo na vrsto gosli in prijatelji.«

Dež pa je lil kar naprej in se ni prav nič zmenil za Goslačeve sklepe in njegovo lakoto. Ni mu preostajalo nič drugega, kot da je kljub dežju zapustil hišo. Takoj je šel na tisto mesto, kjer je že nekoč našel hrano, toda zdaj je bila njegova pot zastoj. Hrane ni bilo več.

»Nič zato,« je rekel. »Grem k čmrljem, oni še gotovo imajo kaj za v usta.«

Našel jih je prav v takem stanju, kot je bil sam. Dež jim je zmočil vso hrano in zdaj so vsi lačni in prezebljeni čepeli v svojem domu in se jezili na dež, ki ni hotel nikakor prenehati. Goslač se je napolil k pikapolonci, toda tudi tu je doživel isto, prav tako pri strigalici. Vsi prijatelji, ki so ga nekdanj vabili k sebi, so se ga zdaj otrsali, tudi če so še imeli kaj hrane. Ves žalosten in slaboten od gladi je šel Goslač nazaj domov. K mravljam, o katerih je vedel, da imajo hrane v izobilju, sploh ni šel. Vedel je, da bi zaman trkal na njihova vrata.

Nedaleč pred svojim domom je Goslač srečal kokoško družino, ki je po travniku iskala črve. Hotel se je skriti, toda neka putka ga je zagledala, ga pobila s kljunom na tla in ga pogoltnila.

»Kaj si požrla?« jo je vprašal petelin, ki je hodil zraven nje.

»Nič takega,« je odgovorila putka. »Zdi se mi, da je bil tisti leni muren Goslač, ki ni delal nič drugega, kakor se potepal in igral na gosli.«

»Če je bil res tisti lenuh,« je rekel petelin, »potem ga ni prav nič škoda. Za lenuhe tako ni mesta na svetu.« Palko Dolinac

PUTKA GRAHKA

Koko, koko, koko-dajca, putka grahka nese jajca, za Andrejca in za Metko, za Tonejca in za Betko.

Koko, koko, koko-dajca, putka grahka nese jajca, nese jih za malo Tinko in za Janeza, za Minko...

Ga v ponedeljek za Andrejca, znese v torek za Tonejca, v sredo jajček vzame Metka, a v četrtek mala Betka,

petkov jajček vzame Minka, sne v soboto jajček Tinka, a v nedeljo putka mala Janezu bo jajček dala.

Koko, koko, koko-dajca, putka grahka nese jajca, vsak dan eno jajce znese, da otroci veselo se.

A. Rijavec

Sestletna Alenka Košmerljeva je narisala otroke na snegu. Morda vam bo slika ugajala? Te dni bo izbrala žirija umetnikov najboljšo otroško risbo, ki so jih poslali mladi risarji za razstavo otroških risb na Japonskem

POT K JEZERU

Če bi trdil, da sem se tistega jutra zbudil šele ob štirih, ker ob petih odpelje vlak proti Notranjski, bi se prav pošteno zlagal, kajti tisto noč sploh nisem mogel pošteno spati. Venomer se mi je zdelo, da bo zdaj, zdaj pozvonila ura, pa tega ni hotela storiti. In nazadnje sploh ni zvonila, ker sem ji pozabil odpri zvonček, tako sem bil razburjen. Pa ji tudi ni bilo treba zvoniti, sam sem se zbudil pravi čas.

Na vlaku je bil tak dirindaj, da bi kmalu ne izstopili na pravi postaji. Caka!a nas je pot od

Po kopanju

Rakeka do Cerkniskega jezera. Nikoli še nisem bil tam, zato sem se radovedno oziral naokrog po pokrajini, ki se je razgrinjala pred nami. Zastavili smo korak, kar se je dalo, da bi bil prej na cilju.

Pomladni dan — še kar lep in prijeten, nam je svežil razgreta lica. Izza oblakov se je celo kazalo sonce, ko smo jo mahali

po cesti. Tu nekje, tam v tistih temnih gozdovih na desnem robu je bila nekoč meja. Vasi pod planinami so se budile.

Zavili smo med polja. Kar odleglo nam je, da smo se rešili ceste. Tu je bila pot prijetnejša.

»Koliko je še do jezera?« smo vprašali kmeta, ki je stopal praznično oblečen ob nji.

»Še kake pol ure,« je odgovoril. »Pa danes ne bo nič z vožnjo, veter vleče,« je še dodal.

Bili smo ob jezeru prej kot v pol ure. Seveda, oče, ki smo ga vprašali, koliko še imamo do tja, ni mogel vedeti, da naši koraki zaležejo za dvakrat toliko.

Kot morje se je razprostiralo pred nami. V vetru se je gladina zibala gor in dol in valovi so hiteli daleč tja proti drugemu jez. od tam pa, ker niso mogli

naprej, so se spet vračali še večji in bujnejši.

Kaj vse skriva v sebi to širno jezero? Pogled mi je letel čezenj in pod valoveče vodo sem mogel le slutiti kotanje in nevarne podzemeljske jame, ki jih skriva.

Le tu in tam stoji ob bregu samotna hiša.

Nikoli še nisem bil na Cerkniskem jezeru, a ta dan mi bo ostal v spominu vselej. Naveslili smo se in naigrali, pa tudi doobra smo si ogledali pokrajino v tem kotu naše zemlje. A le malo smo obhodeli, kajti pot okrog in okrog jezera bi morala trajati delj časa. Ne mogli bi je opraviti v enem samem dnevu.

Morali smo se vrniti. Prostor za taborjenje smo si izbrali in se za trdno odločili, da bo stal naš letošnji tabor prav ob Cerkniskem jezeru in nikjer drugje.

K. O.

Pravljica brez konca

Sel je Pepe v svet, iskat službo. Ob poti je zagledal starčka, ki je sejal.

»Dober dan, očka!« ga je pozdravil.

»Dober dan,« mu je odvrnil ta. »Kaj pa počneš?« je vprašal Pepe.

»Žito sejem.«
»Zakaj seješ?«
»Da bo zrasla pšenica.«
»Kaj ti bo pšenica?«
»Da jo bom zmel v moko.«
»Kaj boš z moko?«

»Kruh si bom spekel.«
»Kaj boš pa s kruhom?«
»Pojedel ga bom.«
»Zakaj ga boš pojedel?«
»Moč mi bo dal.«
»Kaj boš z močjo?«
»Laže bom sejal.«
»Zakaj pa seješ?«
»Da bo zrasla pšenica.«
»Zakaj...« in tako dalje in tako dalje. Nikoli ni prišel službe. Toliko časa je spraševal, da je postal stari!

VOLK IN MAČEK

Ljudje se poženejo v lov za volkom. Pobezne jim v vas. Ob plotu zagleda mačko in ji takole de:

»Prositi te, povej mi, kdo je dober človek v tej vasi? K njemu grem, da me skrrije, sicer gorje meni.«

»Pojdi k Štefanu,« odvrne maček volku.

»Ne morem, jagnje sem mu pojedel.«

»Potem pojdi k Janezu.«

»Tudi k njemu ne morem, ker sem mu zadavil vola.«

»Pa pojdi k Marku, on je dober človek.«

»Tudi njemu sem pred nedavnim zadavil konja.«

»Potem pojdi pa k Milanu, tudi on je dober človek.«

»Tudi k njemu ne smem iti, tudi njemu sem raztrgal tele.«

»E, moj bratec,« mu de maček, »saj si vsem prizadejal samo hudo. Kako moreš sploh pričakovati, da bo kdo s tabo dober?«

JEZIK IN SRCE

Nekoč je ukazal gospod slugi: »Pojdi, poišči najboljšo ovco v moji čredi. Zakolji jo in prinesi mi najboljši kos!«

Sluga gre, zakolje ovco in prinese gospodarju jezik in srce. Naslednji dan gospod pokliče zopet slugo in mu naroči:

»Pojdi, vzemi najslabšo ovco iz moje črede, Zakolji jo in prinesi mi najslabši kos.«

Sluga gre, zakolje ovco in prinese zopet jezik in srce.

»Kaj naj to pomeni?« vpraša gospod. »Saj si včeraj prinesel enaka koska kot najboljša!«
»Gospod,« de sluga. »Nič ni na svetu boljšega od dobrega srca in jezika in nič ni slabše kot slabo srce in hudoben jezik.«

USPAVANKA

Zunaj noč, dah vstaja tih, le blag veter mirno pih, mesec pase zvezdic roj, potok je zaspal v koritu, prepelička dremlje v žitu, vrt je skrit v srebrni soj. SINKO OČKE ŽE ZAPIRA, cvetke lepih sanj nabira. Ajaj, sinko! Glej, nocoj pride vila in do zore te v čarobne svoje dvore popeljala bo seboj; lepih bo igral ti dala, sama se s teboj igrala. Tam bo čudežni konjič:

ti ga boš prijel za grifo, skočil v sedlo, zaupljivo mu pošepnil: »Zdaj ko ptič me ponese pod nebo, tja, kjer roji zvezd cvetov, zvezde v sopek bom nabral, k maniči se z njimi urnil, in ko mrak bo svet zagrnil, zvezd ji bom v naročje dal, bodo ji iz rok sijale, ko zaspi, v obeh ji nale...«

Ajaj, sinko, in potuj v daljno pravljico deželol! Sen, poljubi ga na čelo, s črnim cvetjem ga nosuj

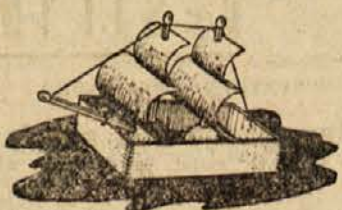
Ajaj, sinko, moj nocoj! Ti si zvezdo moja mala; iz srca sem jo ubrala, ko prišel je očka tvoj!

Severin Sall

Zabavni kotichek

KORISTNO DELO

Posebno v deževnih dneh lahko pionirji in pionirke koristno preživite prosti čas. Izdelajte si majhno jadrnico, ki bo lahko v okras vašemu koticčku doma, ob enem pa v veselje vam in mlajšim bratcem in sestricam.

V skatlico, kakršno vidite na sliki, nalepite dve kroglici iz kita ali gline. Vanje vtaknite vžigalico, ki predstavlja jambora (pokončni), posebno zataknjena pa predstavlja ladijski nos. Na jambore pritrdite »jadra«, ki jih izrežete iz barvastega papirja. Ladijski nos pritrdite z drobnim žico na prednjo steno jadrnice, kot kaže slika, na konico tega poševnega jambora pa privežemo močnejšo nit, ki jo potegnemo do konice pokončnega jambora, zavijete nit okoli »drogova«, nato pa potegnemo nit do zadnje stene jadrnice, v katero ste zvrtili drobnok luknjico. Tu nitko zavezete in jadrnica je gotova, le še po vodi jo je treba spustiti.

Iz temnomodrega, lesketajočega papirja izrežete »jezero« in ja drnica bo splavala, kamor boste želeli.

BODI DOBRE VOLJE

Otroci se igrajo in pravkar se kosajo, kdo bo lahko pojedel največ jabolok. Vsi so že odnehali, le Ložek se je lotil še devetega. Ko je na vrsti že deseto jabolko, ga obrača po roki, vzdihne in pravi: »Ko bi vedel, da te ne bom mogel pojesti, bi te prvega pojedel.«

Skupina pionirjev dela ob vodi mlince. Mimo pride Nejkov sošolec in ga vpraša: »Nejček, je že prišla dvanajsta ura?«

Marko mu pojasni: »Ne, pri nas je še ni bilo.«

Bogdan je prišel prvi na deželo. Šel je skozi vas in na nebu so se pokazale prve zvezde. Na česti sreča sovrstnika in ga vpraša: »Bi mi lahko pojasnil, je to mesec ali sonce?« in pokazal na nebo, kamor je pravkar pripeljal luna.

»Tega res ne vem. Nisem iz tega kaja.«

Dva dečka se pogovarjata na cesti:

»Tvoj oče je čevljar,« pravi eden, »in ti še nimaš čevljev.«

»Tvoj je za zobar, pa tvoj bratec še sedaj nima zob.«

UGANKE

Po nebu se vozi, vodo v trebuhu nosi. Kadar je sit preveč, na zemljo jo trosi.

(Opika)

Spomladi je bela, je sonca vesela. A ko je poletja polovica rdeče žarijo ji lica.

(Česnja)

Še ne pogledaš je čez dan, zvečer zležeš vanjo, ko postaneš zaspan.

Ko pa mama pokliče te, da bi vстал,

si z njo že največji prijatelj postal.

(Postelja)

PREMIKALNICA

K	O	K	O	Š	
P	O	S	O	D	A
B	A	Z	E	N	
V	A	L	J		

Premikaj besede vodoravno, da boš dobil v štirih navpičnih vrstah imena štirih domačih živali

DNEVNE NOVICE

Po toči zvoniti je prepoznano, zato takoj zavaruji svojo obliko s sredstvom MOTOX...

Odbor Društva zobozdravstvenih delavcev Slovenije obvešča članstvo, da bosta na strokovnem sestanku v petek, 14. maja ob 20 v ožbijalnem prostoru predavala doc. dr. Krušič o Gilmorejevem jahaču...

PREDAVANJA

Rezervni oficirji-pravniki imajo v petek, 14. maja ob 17 v domu JLA, soba 141, nadaljevanje predavanja "Podobno mednarodno vojno pravo"...

Umrlji so v Ljubljani

Viljantin Marjan, otrok. Pogreb bo v sredo ob 11 na Zalah. Porenta Alojzij, krojač. Pogreb bo v sredo ob 18 na Zalah.

Množične organizacije terena "Stari Vodmat" oznanjajo žalostno vest, da je umrl neumnorni aktivist našega terena tovariš Jakob Adamič...

Dragoga pokojnika bomo ohranili v večnem spominu. Množične organizacije terena "Stari Vodmat".

Strelska družina "Tabore" Ljubljana sporoča vsem svojim članom žalostno vest, da je preminul v svojem 73. letu življenja naš najstarejši član družine, tovariš Jakob Adamič...

Nepozabnega pokojnika ohranimo v večnem spominu! SD "Tabore".

Dne 17. maja 1954 ob 12. uri bo v pisarni Vojne pošte 7345-35 v Splitu javna dražba za gradnjo stanovanjskega poslopja z zunanjo kanalizacijo v Pulj

Predračunska vsota 76.000.000 din. - Ponudnik bo sam določil rok dograditve. Tehnična dokumentacija in pogoji so na vpogled v pisarni V. p. 7345-35 Split, soba 431, vsak delovni dan od 12. ure, kjer se lahko dobi tudi prepis predračuna...

Jamčevina znaša 2% predračunske vrednosti objekta in jo je treba položiti v obliki garancijskega pisma, ki ga izda Narodna banka. Pismene ponudbe v zapečateni kuverti je treba oddati neposredno ali po pošti Vojni pošti 7345-35 Split.

Ponudbi mora ponudnik priložiti pismeno izjavo, da so mu pogoji in revidirani glavni načrt znani, in pristane, da po njih licitira, garancijsko pismo Narodne banke, dokaz o registraciji in sposobnosti podjetja ter spisek cen materiala, na katere je pri licitaciji računal.

KONCERTI

Koncert harfista Jožeta Pikla in flavaiста Jakova Sereževića iz Beograda zaključuje sezono komornih koncertov. Oba umetnika sta odlični solista in profesorja na beograjski glasbeni akademiji...

GLEDALIŠČA

DRAMA - LJUBLJANA

Cetrtek, 13. maja ob 20: Shakespeare: Romeo in Julija. Premiera, izven. (Julija - Ivanka Mezanova, Romeo - Boris Krajač).

OPERA Sreda, 12. maja ob 18: Rossini: "Sevilski brivci" Zaključena predstava za gimnazijo v Kočevju. Cetrtek, 13. maja ob 19:30: Gluck: "Ifigenija na Tavridi. Abonma D.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Sreda, 12. maja ob 20: Aristofanes: "Lisistrata. Izven. Cetrtek, 13. maja ob 20: Slavko Grum: "Dogodek v mestu Gogla. Red Cetrtek. Vstopnice so tudi v prodaji.

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠČE

Sreda, 12. maja ob 9: Gostovanje v Slov. Konjicah; ob 11:30 Gostovanje v Poljanah; ob 15: Gostovanje v Slov. Konjicah Ljubljansko občinstvo opozarjamo, da bo marionetno gledališče na Lev-

stikovem trgu zaprto do 17. maja. Po dolžinski soli. ki žele svoj letni v Ljubljano združiti z ogledom predstave v marionetnem gledališču...

RADIO

Dnevni spored za sredo, 12. maja. Poročila: 5.35, 6.00, 7.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00 in 22.00.

5.30-7.30 Dobro jutro, draga poslušalci! (Pester glasbeni spored) - vmes ob 5.45-5.55 Jutrnanja telovadba 6.30-6.35 Radijski koledar in pregled tiska - 7.29 Za gospodinje - 12.00 Lahek glasbeni spored - 12.20 Navetli za dom - 12.30 Opoldanski koncert - 13.15 Zabavna glasba, vmes reklame - 13.45 Za pionirje - 14.05 Lahka glasba - vmes od 14.40-14.45 Kaj bo danes na sporedu - 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame - 15.30 Soliska ura za višjo stopnjo: Ernest Petrina Ob kolturni krčki (ponovitev) - 16.00 Koncert po željah - 17.10 Narodne in umetne pesmi poje vokalni kvintet "Niko Stritof" vmes igra harmoniko Avgust Stanko - 17.45 92. lekcija tečaj angleškega jezika - 18.00 Lepe melodije - 18.25 Glasbeni razgledi - 18.40. Pesmi Johanna Brahmsa poje mezosopraniška Dana Ročnik, pri klavirju Pavel Stivic - 19.00 Radijski dnevniki - 19.30 Zabavna glasba, vmes reklame - 20.00 Radijska igra: Aleksander Marodi: Operacija Altmark - 21.00 Večerni orkestralni spored - 22.15 Igra plesni orkester Radia Ljubljana - 22.35-23.00 Moderni plesni orkestri. 23.00-24.00 Oddaja za tujino - na valu 92,7 m (prenos iz Zagreba).

RADIO KOPER

Dnevni spored za sredo, 12. maja. 11.00 Soliska ura: Povest o škodljivih žuželci - 13.45 Lahka in zabavna glasba, vmes objave - 14.30 Od Triglava do Jadrana - 14.40 Igra kmečki trio, štirje fantje in vaški kvintet - 17.00 Obzrk pri Straussu in Leharju - 17.30 S pesnjico in pjesom po naših krajih - 21.00 S knjižne police: Elio Vittorini: "Pogovori na Siciliji."

VESTI IZ TRBOVELJ

Kino "Svoboda-Center" predvaja v sredo in četrtek ameriški barvni film "Na otoku s teboj". Tednik: "Maršal Tito na potovanju v Turčijo in na povratku."

MARIBORSKE VESTI

Dežurna lekarna Sreda, dne 12. maja 1954: lekarna "Planinka", Glavni trg 20.

RADIO

5.30-7.30 Prenos sporeda Radia Ljubljana - 7.30-7.30 Narodne in domače pesni - 7.50-8.00 Obvestila in objave - 8.00-8.15 Veliki orkestri igrajo lahko glasbo - 8.15-8.30 Za naše gospodinje - 8.30-8.30 Zabavna glasba - 8.30-8.40 Poročila - 8.40 do 9.00 Glasbene slike iz raznih krajev - 12.00-23.00 Prenos sporeda Radia Ljubljana.

KINO

PARTIZAN: Mehški film: "Macloviova udarnik". Franc. film: "Lepotice noči". POBREŽJE: Svedski film: "Dobri voljak Bum". STUDENCI: Mehški film: "Macloviova."

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE

Sreda, 12. maja ob 14.30: Verdi: "Traviata. Red LMS-3; ob 19.30: Kreft: "Velika puntarija". Zaključena predstava za Tajništvo za notranje zadeve Maribor. Cetrtek, 13. maja ob 19.30: Calkovski: "Evgenij Onjegin. Red D.

DROBNI OGLASI

TEODOLIT TAHIMETER, prizmo, letvo in merilni trak, prodam. Samodržljivi Jovan, Zrenjanin, Lole Ribara 2. TAPEŃIŠKI MOJSTER, sposoben, samostojen, trgovsko izobražen, verizan in trgovni pohištva, dober organizator in gospodarstvenik, sofer-amater, z večletno prakso - sprejme primerno službo ali vzame tapetniško delavnico v najem. - Pismene ponudbe pošljite podružnici "Borbe" v Mariboru pod "Starreja moč". M 133

Fizikalni inštitut "Jožef Stefan" v Ljubljani,

Jamova 55, razpisuje mesta za: finomehanike, kleparje, strugarje, rezkarje in strojne ključavničarje.

Pogoji ugodni. Reflektanti naj se javijo v upravi inštituta.

Vsak naročnik "Ljudske pravice-Borbe" zavarovan

KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO

KINO "UNION"

Angleški film "KRUTO MORJE"

Brez tednika. Predstave ob 13, 15, 17. Predprodaja vstopnic od 10 dalje.

KINO "SOCA"

Amer. barvni film: "Obzorja na zahodu". Brez tednika. Predstave ob 16, 18 in 20. Predprodaja vstopnic od 10-11 in od 15 dalje.

KINO "SLOGA"

Amer. barvni film: "Proti vsem zastavam". Tednik. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 19 bo matineja istega filma. Predprodaja vstopnic od 9-11 in od 14 dalje.

KINO "TRIGLAV"

Ameriški film: "Krvna osvetla". Tednik: Sportni pregled št. 1. Predstavi ob 18 in 20. Prodaja vstopnic od 17 dalje.

KINO "KOMUNA"

Premiera angleškega barvnega filma "HENRIK V."

"HENRIK V."

Brez tednika. - Predstave ob 16, 18, 30 in 21. - Ob 10 bo matineja istega filma. - Prodaja vstopnic od 9-11 in od 15 dalje.

JESENICE: "RADIO"

Italij. film: "Pot upanja". Predstavi ob 18, in 20. "PLAVZ": Amer. film: "Sled v pristanšču". Predstavi ob 18 in 20. "CELJE": "UNION": Jugosl. film: "Daleč je sonce". - "DOM": Italijanski film: "Za dva solda upanja". PTUJ: Ameriški film: "Preobrata". - "Tednik: Filmske novice št. 16.

Mlažjo žensko pisarniško moč sprejmemo.

Pismene ponudbe dostavite oglasnemu oddelku "Ljudske pravice-Borbe".

Izpopolnite društvene in domače knjižnice z dobro in koristno knjigo! Segajte po bogati izbiri, ki vam jo nudi ZALOŽNIŠKO PODJETJE »RAD«

Table with columns for author, title, and price. Includes 'Književnost' section with works like 'Zgodovina nove srbske književnosti'.

Table with columns for author, title, and price. Includes 'Ekonomska knjižnica' section with works like 'Ekonomske nauke Karla Marxa'.

Table with columns for author, title, and price. Includes 'Ekonomska knjižnica' section with works like 'Vojna in mir'.

Table with columns for author, title, and price. Includes 'Ekonomska knjižnica' section with works like 'Novi gospodarski predpisi'.

Table with columns for author, title, and price. Includes 'Poljudna knjižnica politične ekonomije' section with works like 'O proizvodnji'.

Založniškemu podjetju »RAD«, Beograd, Prizrenska 11, telefon 27-184, poštni predal 881, tekoči račun 102-T-75.

NAROČILNICA

Naročam nepreklicno zgoraj označene knjige (podpis podjetja in ustanove) (Podjetjem in ustanovam pošiljamo knjige pri naročilu nad 500 dinarjev na naše stroške.)

Pogoji za posameznike, ki naročajo knjige na obroke Zavezujem se, da bom vrednost naročenih knjig plačal na naslednji način: 1. obrok v znesku din ... plačam takoj (po prejemu knjig), ostanek din ... pa bom plačal v ... obrokih po din ... začeti od ... 1954 in sicer do vsakega 15. v mesecu.

Vsako spremembo naslova sem dolžan takoj javiti. (lastnoročni podpis) (Zig in podpis pooblaščenih oseb podjetja ali ustanove, pri kateri je naročnik zaposlen) (Kraj, ulica in številka) (Številka osebne legitimacije)

PRODAMO kamion »Moris«

nosilnosti 1,5 tone, z rezervnim diferencialom. »PLIVA«, Zagreb, Ulica Lole Ribara 89, telefon 36-951.

Komisija za razpis delovnega mesta direktorja Lesno Industrijskega podjetja Okrajnega ljudskega odbora Kočevje razpisuje

mesto direktorja LIP

Pogoji: gozdarski inženir z najmanj 5-letno prakso v lesni industriji ali lesno industrijski tehniki z najmanj 10-letno prakso v lesni industriji. Po možnosti daljša doba zaposlitve na vodilnih mestih in lesno industrijskih podjetjih. Reflektanti naj predložijo dokumente o pridobitvi strokovnosti, potrdila o dosedanji zaposlitvi in življenjepis. Plača po tarifnem pravilniku. Rok za vložitev prošnje z dokumenti je do 25. maja 1954 na zgoraj imenovano komisijo.

Delovno storilnost bodo letos povečali za 4 odstotke, narodni dohodek pa za 1 milijardo 400 milijonov din

Osnutek družbenega načrta in proračuna celjskega okraja za leto 1954 — Predvidevajo, da se bo skupni družbeni proizvod letos povečal za 2 milijardi 421 milijonov dinarjev, narodni dohodek pa za 1 milijardo 400 milijonov — Od 12 milijard 658 milijonov celotnega narodnega dohodka okraja bo dela industrija 10 milijard 400 milijonov dinarjev — 882 milijonov prispevka republiki — Za potrebe okraja bo ostalo 1.379.359.000 din

Sprejemanje družbenega plana in proračuna za leto 1954 se je v celjskem okraju nekoliko zakasnilo. Zaradi nedavne upravno-gospodarske združitve okolice z mestom v nov okraj so morali napraviti tudi nov predlog okrajnega družbenega plana in proračuna. Družbeni plan okraja predvideva povečanje proizvodnosti dela za 4 % in zvišanje števila zaposlenih delavcev za 1000 oseb. Toda, čeprav načrta še niso sprejeli, v mnogih podjetjih delovni kolektivi že presegajo proizvodne načrte, iz česar lahko sklepamo, da bo okrajni družbeni plan v celoti izpolnjen in celo presežen.

Večina podjetij bo letos povečala proizvodnjo. V kovinski industriji bodo izboljšali kakovost izdelkov in pričeli izdelovati nekatero nove predmete. Tovarna emailirane posode bo v večjem obsegu izdelovala posodo in druge predmete iz aluminija; tovarna tehničar pa negibne tehnične, skladiščne tehnične z mostovi ter tehnične za avtomatično polnjenje vročice. Kovinsko pohištvo za bolnišnice bodo izdelovali v tovarni žičnih izdelkov, medtem ko bodo zreški orodjarji v bodoče delali lepše izdelke, da bi jih tako lahko čimveč prodali v inozemstvu. Manjša podjetja naj bi osvojila industrijski način proizvodnje in serijsko izdelavo, kar bo pripomoglo k 11% povečanju proizvodnje. V lesni industriji predvidevajo povečanje proizvodnje za 13 odstotkov. Proizvodnja rezanega lesa iglavcev se bo zmanjšala za 34 %, bukovega lesa pa za 13 %. Podjetja lesne stroke bodo izdelovala več sobnega in šolskega pohištva, zabojev in drugih stvari. V keramični industriji predvide-

vajo povečanje proizvodnje za 24 odstotkov, v industriji gradbenega materiala za 9 %, tekstilni za 10 %, izvažali bodo tudi več bombažnih tkanin in tkanin iz staničnih vlaken. Več bodo proizvajali tudi v Cinkarni, tovarni usnja, v živilski industriji, rudarstvu, manj pa v gradbeništvu in gozdarstvu.

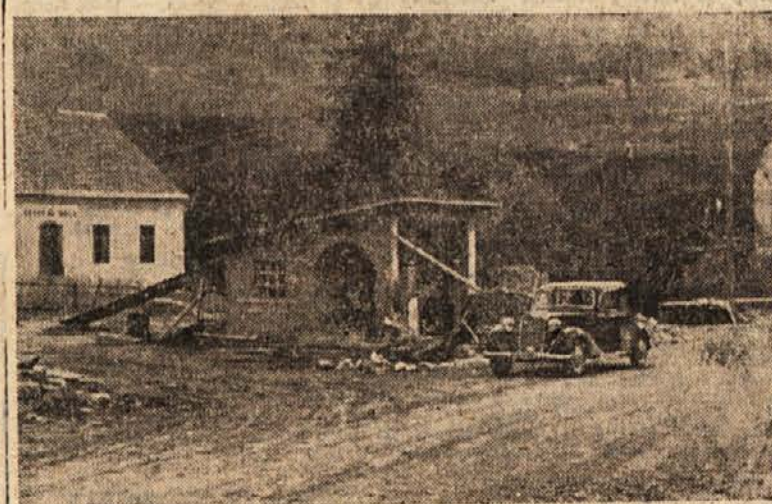
KMETIJSTVO BO LEPO NAPREDOVALO

Minula leta je kmetijstvo v celjskem okraju prejelo veliko denarja za pospeševanje proizvodnje, kar je hkrati ugodno vplivalo na povečanje družbenega proizvoda v kmetijstvu. Družbeni plan predvideva letos povečanje družbenega proizvoda za 28 %. Na ta porast bo vplivala predvsem večja poraba in boljša oskrba z umetnimi gnojili, intenzivnejše uporabljanje zaščitnih sredstev in pospešena melioracija zemljišč. Leta 1953 se je povečala potrošnja umetnih gnojil za 28 %, medtem ko bo potrošnja umetnih gnojil letos še večja. K porastu živinorejske proizvodnje pa bo v veliki meri pripomogla razširjena dejavnost zadržanih živinorejsko-seleksijskih odborov, ki jih bo 17 že do konca 1954. Za nadaljevanje nekaterih melioracijskih del na Ložnici, v vrednosti 50 milijonov din, bo mogoče pridobiti večje površine ornih zemljišč. Za razvoj kmetijstva pa skrbijo tudi razne kmetijske šole v okraju, ki usposablajo mladino za smotno gospodarjenje. Pozimi 1953/54 je v okraju delovalo, razen rednih kmetijskih šol, še 13 dvoletnih kmetijsko-gospodarskih šol. Letos jih bo še več, razen tega pa bodo v vaseh priredili strokovnjaki več sadjarskih, živinorejskih in drugih tečajev.

323 MILIJONOV ZA PROSVETO IN KULTURO

Glede na razvoj gospodarstva v celjskem okraju pričakujejo, da bodo letos ustvarili za 12 milijard 658 milijonov din narodnega dohodka, torej za 1 milijardo 400 milijonov več kot lani. Ker je v okraju 153.000 prebivalcev, znaša narodni dohodek 82.733 din na posameznika, lani je pa bil za 8137 din manjši. V proračunu je predvideno, da bo ostalo za potrebe okraja 1.379.359.000 din, 260 milijonov za negospodarske investici-

je, 323 milijonov za prosveto in kulturo, 150 milijonov za socialno skrbstvo, 99 milijonov za zdravstveno zaščito, 435 milijonov za državno upravo, za dotacije gospodarstvu 29 milijonov, ostanek pa za proračunsko rezervo in razne sklade. Obseg investicijske graditve se letos ne bo spremenil. Za gradnje bodo investirali iz sredstev zveznega in republiškega kreditnega sklada, viškov iz lanškega leta in fondov za samostojno razpolaganje. Razen tega pa so predvidene proračunske investicije v znesku 236 milijonov din ter ustanovitev okrajnega kreditnega sklada iz presežka okrajnih sredstev.

Zdaj ne boste več obtičali. Kmetijska zadruga v Ožbajtu ob Dravi, kjer bodo prihodnje leto začeli graditi veliko hidrocentralo, je ob cesti iz Maribora v Dravograd postavila lino benecinsko črpalko. Šoferji in avtomobilisti posled ne bodo več v zadregi in skrbeh, da bi obtičali sredi pota.

V konjiški občini bodo imele kmalu vse vasi elektriko

Na Stranich pri Konjicah so že pred dvema letoma začeli pripravljati vse potrebno za elektrifikacijo. Postavili so transformator, napeljali glavni vod iz Konjic in večina hišnih lastnikov si je dala napraviti hišne instalacije. Precej so opravili domačini sami, pomagala sta pa tudi okraj in KZ. Letošnji pomlad so nadaljevali in v nedeljo je že v nekaterih hišah na Stranich prvikrat zasvetila električna luč. Za to slovesnost so domači igralci pripravili krajši kulturni program, sodelovali so

tudi konjiški pevci. Zadnje mesece so postali zelo delavni tudi v Spitaliču, ki je z okolico edini kraj v konjiški občini brez elektrike. Postavili so drogove in upamo, da jim bo okraj pomagal nabaviti žice in ostalo. Najbrž bodo že jeseni svietili z električno lučjo. Tudi v Bežini so bili pridni in imajo že mnogo hiš elektriko. L. V.

Novomeške novice

Dijaki učiteljskega študijskega oddelka na študentskem pevskem zboru, solistov, recitatorjev, fizikokulturov in igralske skupine, ki je odigrala studijsko predstavo, so se v nedeljo v Mariboru pripravili, udeležila pa je bil dobro pripravljen, udeležila pa je bil dobro pripravljena uprizaritev Jurčeve dramatisirane povesti Heli metnega sodnika, ki so jo pred 1. majem zaigrali novomeški študenti. Je eden izmed vzrokov za slabo udeležbo na akademiji bodočih učiteljev, ki bi zaslužila večjo pozornost novomeške javnosti.

Zaradi močnega deževja je Krka zadnji teden narasla precej čez normalo. Navzlic visoki vodi pa je postavljanje novega lesenega mostu čez Krko na Loku lepo napredovalo — do desnega brega manjkata le še dve »koci«, pa bo most postavljen. Računajo, da bo most izročen prometno še v maju, s čemer bo izpolnjena dolgotrajna želja prebivalcev Broda, Ise in Smihca. Dravsko oetihl vasi desno od Krke in dijakov smihelskega internata »Majda Silca«, saj jim bo pot v mesto skrajšana tudi do pol ure, nekaterim pa še več. Tudi za povezavo oddelkov splošne bolnišnice bo novi most velikega pomena, v načrtu pa je tudi postavitve novega nogo-

metnega igrišča na desnem bregu Krke. V spomin na 13. maj 1944, ko je bil ustanovljen sredi hudih bojev za osvoboditev naših narodov Odklepek za zaščito naroda, bo ob 10. obletnici slavnostna akademija. Na prazniku resora notranjih zadev bo sodeloval tudi orkester KD Dušan Jerob.

Danes popoldne bo 19. seja Ljudskega odbora mestne občine, na kateri bodo med drugim potrdili razklujeni račun občine za 1. 1952, sprejeli odlok o proračunu mestne občine za leto 1954 (le-ta znaša skupno 87.700.000 din), odločbo o sistematski izbiri delovnih mest pri LOMO, odlok o poslovnem času v trgovinah, odlok o organih upravljanja in doletitvi hiš, ki bodo prišle v stanovanjsko skupnost, hkrati pa tudi odlok o kategorizaciji stanovanj.

V pomoč protituberkuloznemu sekretatu zvečer koncert orkestra KD Dušan Jerob pod vodstvom dirigenta Draže Sproca. Dvanajst pesmi je zapel meki zbor pod vodstvom pevovodje Toneta Marklja.

Neurje je povzročilo precej škode

Neurje in deževje zadnjih dni je tudi v okolici Slovenskih Konjic napravilo precej škode. Dravinja je v spodnjem toku prestopila bregove, ob Draži vasi in dalje pri Lodal, kjer je ponekod odnesla celo kozo. Narasle vode so odnesle tudi nekaj manjših jezov in lesenih brvl. L.

V dneh 5. in 6. maja je v okolici Kranja napravil močan veter veliko škodo. Samo LIP v Predvorju pri Kranju ima skoraj za štiri milijone škodo. Temu podjetju je vihar podrž sušilo lopo, delno uničil električno smrekovih desk. V Domu onemoglih pri Kranju je vihar povzročil za 700.000 din škodo. Tudi v drevosnici v Predvorju je škoda za 50.000 din. Polomil je ogromno sadnega drevja in prevrnil več deset kozolcev.

Od vsepovsod

V nedeljo popoldne je bila na starem pokopališču v Gorjah pri Bledu pred spomenikom padlih borcev spominna svečanost. Zbrali so se bivši interniranci v nemškem nacionalnem taborišču Gunzenhausen, ki leži nekaj 50 km od Nürnberga. Internirance s Hrušice in drugih krajev ter povabljeni goste so na postaji v Podhumu sprejeli zastopniki Zveze borcev in organizacij ter gasilskega oddelka. Ob spominni svečanosti na pokopališču so bivši interniranci položili vence pred spomenik padlih borcev. Popoldne pa so na sestanku odločili, da bodo 9. maj proglasili za svoj praznik.

Priloge za okrajno gasilsko prvenstvo na Gorškem

V okviru priprav na okrajno gasilsko prvenstvo je bilo minulo nedeljo popoldne v Ajdovščini gasilsko tekmovanje desetih s področja ajdovske občine. V šolskih vajah, hitrem polaganju ovi in improviziranem šolskem napadu je dosegla najboljšje rezultate in zasluženo zmagala desetiina iz Sela, na drugo mesto pa so se uvrstili gasilci iz Ajdovščine. V prihodnjih tednih bodo tekmovali v sektorjski gasilski prvenstva še v Novi Gorici, Vipavi, Kojškem in nekaterih drugih krajih na Gorškem. Najboljši desetini iz vseh teh tekmovalj bosta imeli pravico udeležbe na okrajnem gasilskem prvenstvu, ki bo julija v Zalem hribu. Desetiina, ki bo zmagala, bo odšla na gasilsko prvenstvo Primorske, ki bo predvidoma meseca septembra. M. D.

JESENSKI PEVCI IN HRUŠIČANSKI IGRALCI SO GOSTOVALI V PODKORENU

V skrajnem severozahodnem delu Gorenjske, nedaleč od Planice, leži prijazna vasica Podkoren, ki šteje le nekaj sto ljudi. Daleč od kulturnih središč je le redkokdaj deležna kakih večjih prireditvev. V soboto in nedeljo pa so Podkorenčani doživeli lep dogodek, ki jim bo še dolgo ostal v spominu. Obiskali so jih pevci jevenske Svobode, ki so jim pod vodstvom pevovodje tov. Ulage zapeli venček narodnih in umetnih pesmi. V nedeljo popoldne in zvečer

Lovrenc na Pohorju je pripravljen na sprejem letoviščarjev

Trg Lovrenc na Pohorju ima turistično tradicijo. Njegova gorska in gozdna okolica vabi na izprehode ob šumskih vodah in duhtečih iglavih gojih, vabi na sončne kosovine Činčaja in prijaznega Rečenjaka proti Ribnici in Josipdolu. Na daljše izlete pa vabijo človeka Rdeči breg s samotnimi gostoljubnimi kmetijami in kranjskim razgledom na trg, na zelena Poboja v glavnem Pohorskem grebenu Klopni vrh (1325 m), Rogla (1521 m), s Peskom ali Planjka z znanimi Lovreškimi jeziri (1329 m). Lovrenc na Pohorju je priljubljeno klimatsko letovišče in zdravilišče, zelo prijetna točka pa je tudi za nedeljsko izlete. Velika pridobitev za kraj je obnoven in udoben opremljen Hotel »Jelena«, ki je bil med vojno požgan. S tem, da je med železniško postajo Ruta in trgom stalna avtobusna zveza, ima kraj spet vse pogoje za uspešen razvoj turizma. F. N.

TRIE TOVARIŠI

ROMAN 71

Bar je bil še precej poln. Lenz in Ferdinand Grau sta igrala poker s trgovcem Bollwiesom in še nekaterimi gosti. »Prisedi«, je dejal Gottfried, »danes je pokersko vreme.«

»Ne«, sem odgovoril.

»Poglej toles«, je dejal in pokazal na kup denarja.

»Brez blufa. Kupi denarja leže v zraku.«

»Prav«, sem dejal, »daj mi !arte.«

Z dvema kraljema sem bluffiral štiri može skoz okno.

»Kaj ti gaga! sem dejal. »Vse kaže, da je danes tudi blufarsko vreme.«

»To je zmeraj«, je odgovoril Ferdinand in vrnil predme ci reto.

V baru nisem hotel ostati dolgo. Toda zdaj sem začutil pod seboj nekaj tal. Godilo se mi ni posebno dobro; toda tu je bila stara, žitena domovina. »Prinesi mi pol steklenice ruma«, sem zaklical Fredu.

»Nalij portskega vanja«, je dejal Lenz.

»Ne«, sem odgovoril. »S poskusi se ne utegnem ukvarjati. Napiti se hočem.«

»Potem pa pij sladke likerje. Si doživel polom?«

»Nismisel.«

»Nikar ne govori, Baby. Nikar ne soli pameti staremu očku Lenzu, ki se dobro spozna na srčne rane. Reci da in pij.«

»Z žensko človek ne more doživeti poloma. Na ženske se lahko kvečjemu jezliš.«

»To so prenežne razlike za tretjo uro ponoči. Mimogrede rečeno, jaz sem doživel polom z vsako. Ko ni več polomov, je kmalu vsega konec.«

»Lepo«, sem dejal, »kdo deli?«

»Ti«, je odgovoril Grau. »Menim, Robby, da imaš svetožalje. Ne daj se napasti. Življenje je pestro, toda nepopolno. Sicer pa, za svetožalje blufaš sijajno. Dva kralja sta že predznost.«

»Jaz sem nekoč videl partijo, ko je stalo sedem tisoč frankov proti dvema kraljema,« se je oglasil Fred od barske mize.

»Švicarskih ali francoskih?« je vprašal Lenz.

»Švicarskih.«

»Tvoja sreča«, je odgovoril Gottfried. »S francoskimi igre ne bi bil smel prekiniti.«

Igro smo nadaljevali še dobro uro. Dobil sem precej. Bollwies je kar naprej izgubljal. Pil sem, toda bolela me je samo glava. Rjavih, vihrajajočih rut ni bilo. Vse je postalo samo ostrejšje. V želodcu me je peklo.

»Tako, zdaj pa nehai in nekaj pojej«, je dejal Lenz. »Fred, prinesi mu obložen kruhek in nekaj sardinj. Spravi denar, Robby.«

»Se eno rundo.«

»Prav. Zadnjo rundo. Dvojno?«

»Dvojno«, so odgovorili ostali.

Dokaj nespametno sem ustlil na križavo desetico in kralja tri karte. Bil sem fant, dama in as. Tako sem dobil proti Bollwiesu,

ki je imel v rokah štiri osmice in ki je do skrajnosti dražil. Preklinjaje mi je izplačal kup denarja. »Vidiš«, je dejal Lenz, »blufarsko vreme.«

Sedli smo k točilni mizi. Bollwies je vprašal, kje je Karl. Ni mogel pozabiti, da je Köster porazil njegov športni avto. Se zmeraj je hotel Karla kupiti. »Vprašaj Ottona«, je rekel Lenz. »Mislim pa, da bi ti rajši prodal roko.«

»No, no«, je dejal Bollwies.

»Ti tega ne razumeš«, je odgovoril Lenz, »ti trgovski sin dvajsetega stoletja.«

Ferdinand Grau se je zasmejal. Fred tudi. Naposled smo se smejali vsi. Če se nisi smejal dvajsetemu stoletju, si se moral ustreliti. Toda dolgo se temu ni dalo smejati. Saj bi se moral človek pravzaprav jokati.

»Ali znaš plesati Gottfried?« sem vprašal.

»Seveda. Saj sem bil nekoč plesni učitelj. Mar si to že poznabil?«

»Pozabil — pusti ga, naj pozabi«, je menil Grau.

»Pozabiti je skrivnost večne mladosti. Človek se stara samo zaradi spomina. Ljudje mnogo premalo pozabljamo.«

»Ne«, je ugovarjal Lenz. »Pozabljamo zmeraj le nepravde stvari.«

»Ali bi me lahko naučil?« sem vprašal.

»Plesati? V enem večeru, Baby. Ali je to vsa tvoja skrb?«

»Skrbi nimam«, sem odgovoril. »Glava me boli.«

»Bolezen naših dni, Robby«, je dejal Ferdinand. »Najbolje bi bilo, če bi se človek rodil brez glave.«

Sel sem v kavarno International. Alojz je pravkar hotel spustiti roloje. »Je še kdo tu?« sem vprašal.